

novinky z radnice

foto: E. Ursinyová

mesto Trnava ■ ročník XIX ■ číslo 10 ■ november 2008

Kam letíš?

Začiatkom jesene prekvapila príroda nielen nás, ale i časť lastovičiek.

Rýchle ochladenie im skrížilo pravidelnú cestu do teplejších krajín.

Vzťažný bod sa stal pre ne kvôli strate obživy a celkovému vysileniu nedostupný. Krúženie lastovičiek okolo hniezd, dezorientovaný let k nebu a späť mi v čomsi pripomenulo i naše tápanie.

To býva niekedy i zmätenejšie, hlavne ak naše skutočné vzťažné body stratíme z dohľadu. Ten prvý, vďaka ktorému sme mohli prvýkrát vzlietnuť, zväčša ešte máme v úcte. Rodičov a lásku, ktorou nás poznačili.

Vďaka nim sme, nesieme v sebe skúsenosť domova a vlastnej dôstojnosti.

Posledný styčný bod, ku ktorému smerujeme, obchádzame.

Pre životný let je dôležité, aby nás vedomie preletu do iných časových pásiem nezvážovalo v úsilí naplniť životný dar zmyslom. No zmysel i ciele vyvstávajú z vedomia smerovania. Inak iba krúžime okolo hniezda,

ktoré časom prestane byť naším.

Posledný styčný bod je dôležitý, pretože definitívne potvrdzuje hodnotu nášho úsilia i života. No zdá, akoby sme, ako tie lastovičky, stratili kontakt s týmto bodom. Začíname pochybovať, či odveká túžba po spravodlivosti má zmysel, ak tí, čo spravodlivosť reprezentujú, presadzujú úplne čosi iné.

Váhame, či ešte vstepovať deťom úctu, lásku, pokoru a ohľaduplnosť, ak medzi nami prevláda opak týchto hodnôt.

Lastovičky, ktoré stihli odletieť, sedeli posledné dni spoločne na drôtoch a rímsach domov. Akoby sa vzájomne utvrdzovali v generačnej skúsenosti.

Verím, že tak, ako po iné roky,

dosiahnu svoj vzťažný bod a na jar sa k nám vrátia.

I my, nielen podvedome, ale i vďaka životnej skúsenosti rodičov a našich dedov, sa potrebujeme utvrdiť v najpodstatnejších vzťažných bodoch. O to viac, ak cítime, že to, čo nám vstepovali rodičia, sa medzi nami stráca.

A tak napriek tomu, že mnohí ma presviedčajú o predstave ľahkého čiernobieleho vídenia sveta s krátkodobými cieľmi, napriek sľubom politikov, obchodníkov či mediálnych mágov, utíšim svoj let a sadnem si na spoločnú rímsu života. Tu, v tichu miest, ktoré odkazujú k iným časovým pásmam, chcem načúvať životnému tepu a odkazu tých, vďaka ktorým som. Oni totiž preleteli a preklenuli čas.

Viem, že nielen s nimi sa zhodnem na poslednom vzťažnom bode.

Bode, ktorý nie je dôvodom na rezignáciu či strach, ale potvrdením smerovania. K naplneniu letu a hodnôt, bez ktorých by jeho pokračovanie nebolo možné.

Barbora a Štefan sa vrátia do veže dómu

Opravené zvony Sv. Barbora a Sv. Štefan z južnej veže Dómu sv. Mikuláša sa 6. novembra vrátia na svoje miesto. Historická udalosť bude sprevádzaná ich vysviackou, sv. omšou a kultúrnym programom.

Zvon Sv. Barbora z roku 1569 bol pred opravou už dlhší čas prasknutý a nezvonil. Veľmi vytĺčený bol aj zvon Sv. Štefan od neznámeho zvonolejára z 15. storočia. Preto boli oba zvony 11. júna odvezené na opravu do zvonolejárskej dielne Petra Rudolfa Manouška v Holandsku (foto 1).

Počas prác sa na zvone Sv. Barbora našla ďalšia prasklina, o ktorej sa dovtedy nevedelo. Na základe pôvodného kovového zloženia zvonov bola urobená zväzka na opravu. Oba zvony dostali aj nové srdcia a mali by mať opäť svoje pôvodné zvukové vlastnosti.

Nové srdce dostal po približne dvoch päťdesiatich piatich rokoch aj zvon Sv. Mikuláš z roku 1583, ktorý ostal na svojom mieste vo veži, lebo potrebuje iba menej náročnej opravy. Nie je všeobecne známe, že práve tento náš trnavský zvon, ktorý v roku 1583 odlial zvonolejár Ján Motko z Popradu, patrí k najväčším zvonom v Európe. Hadrián Radváni o ňom píše v Novinkách z radnice v októbri 2003: „...v bratislavskom Dóme sv. Martina je veľký zvon z roku 1674, ktorý odborníci zaraďujú medzi päť najcennejších zvonov v Európe. A predsa trnavský zvon sv. Mikuláša svojou veľkosťou je podobný, ba o 91 rokov aj starší. Srdce zvona je novšie, datované rokom 1753 alebo 1755.“

Zvony budú inštalované na novej drevenej zvonovej stolici, ktorá vymení nevyhovujúcu kovovú stolicu z roku 1946. Nie je vylúčené, že aj táto stolica sa podpísala na zhoršovaní statiky veže, lebo v porovnaní s drevenou bola oveľa horšie odpružená a nebránila prenosu vibrácií do krovu a múrov. Nová stolica bola vyrobená v Slavoniciach v Českej republike (foto 2: zvonová stolica na nádvorí slavonickej firmy) na základe podobných konštrukcií z rovnakého historického obdobia, pretože o pôvodnej drevenej zvonovej stolici v dóme sa nezachovali žiadne údaje. Novým spôsobom, ktorý zabezpečí bezporuchový a bezúdržbový chod, bude vyriešené aj uchytenie srdca. Hlas zvonov trnavského farského kostola sa tak čoskoro znova bude niesť nad Trnavou ako symbolický pozdrav Trnavčanom k 770. výročiu udelenia výsad slobodného kráľovského mesta.

Počas obradu posvätenia zvonov až do 18. hodiny si môžu záujemcovia vyzdvihnúť pamätň pohľadnice s príležitostnou pečiatkou v podbránni farského úradu na Námestí sv. Mikuláša. Slávnosť posvätenia a opätovného vyzdvihnutia opravených zvonov Dómu sv. Mikuláša pripravili Rímskokatolícky farský úrad v Trnave a občianske združenie Trnavské dominanty s podporou Nadácie Trnava Trnavčanom.

-eu-, foto: P. Manoušek a Stavební huť Slavonice

1

2

V skratke

■ Najlepšie ratingové hodnotenie pre Trnavu

Mestu Trnava priradila Európska ratingová agentúra dlhodobé ratingové hodnotenie v kategórii transakcií v slovenských korunách A- s pozitívnym výhľadom. Ratingové hodnotenie BBB+ s pozitívnym výhľadom dostala Trnava v kategórii transakcií v cudzích menách. Krátkodobé ratingové hodnotenie mesta Trnava je S2+, čo je najlepšie možné krátkodobé ratingové hodnotenie pre subjekty dosahujúce dlhodobé ratingové hodnotenie A-.

Dôvodom pre toto rozhodnutie je predovšetkým ekonomický rozmach mesta. Trnava sa stáva atraktívnou lokalitou pre súkromných investorov na vytváranie nových športových, rekreačných a obytných zón. Ich projekty znížia nároky na investície, ktoré by museli byť v tejto oblasti realizované mestom. Ďalším dôvodom je stabilné finančné hospodárenie, v rámci ktorého malo mesto ku koncu roka 2007 výsledok hospodárenia 78 miliónov 241 tisíc eur, ktoré môžu byť použité na realizáciu rozvojových aktivít. Agentúra pozitívne vníma aj skutočnosť, že v procese informatizácie trnavskej mestskej samosprávy pribudol od augusta tohto roka intranet ako nový nástroj internej komunikácie.

■ Samospráva bude informovať občanov o plnení úloh Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trnavy

Informácie o plnení úloh Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHSR) mesta Trnavy poskytnú občanom zástupcovia mestskej samosprávy na stretnutí, ktoré sa začne v utorok 4. novembra o 14. hodine v zasadacej sále mestského

zastupiteľstva na radnici. Občania sa tu dozvedia, v akom štádiu sú po dvoch rokoch od začiatku implementácie programu priority v oblasti ľudských zdrojov a podnikateľského prostredia, mestského životného prostredia a podmienok pre aktivity vo voľnom čase, dopravy a technickej infraštruktúry a verejných služieb. Prezentované budú projekty Automobilového klastra, Mestského priemyselného a technologického parku Trnava, Autoplastu pre podnikateľov, Generálneho plánu dopravy mesta Trnava a Mestskej metropolitnej optickej siete. Hovoriť sa bude aj o projekte Revitalizácie rekreačno-oddychovej zóny Kamenného mlyna a projekte humanizácie sídlisk, projektoch v oblasti životného prostredia a architektonickom riešení pešej zóny. Predstavená bude činnosť Komunitného centra v Trnave a projekt odstraňovania bariér v meste. Na záver bude diskusia verejnosti s predstaviteľmi mesta o jednotlivých projektoch.

■ Archeologický výskum pri dóme bude na jar pokračovať

Na pokračovanie archeologického výskumu vzácnjej sakrálnej pamiatky – románskej rotundy, ktorá bola v septembri objavená pri Dóme sv. Mikuláša, vyčlení mesto Trnava finančné prostriedky vo svojom budúcoročnom rozpočte. Archeologický výskum bude počas zimných mesiacov prerušený, je však pravdepodobné, že na jar po odkrytí väčšej plochy terénu sa môžeme tešiť na odhalenie ďalších doteraz neznámych súvislostí o výstavbe na tomto mieste aj v období pred udelením privilégii slobodného kráľovského mesta Trnave. Do zimy sa ešte majú dokončovať práce na úpravách okolia s cieľom zamedziť ďalšiemu vlnnutiu múrov dómu. Celý

príľahlý terén bude preto znížený na stre-dovekú úroveň, ktorú mal v čase výstavby kostola, základy budú izolované nopkovou fóliou a zabezpečiť sa odvádzanie vlhkosti. Nevhodne vysadené tuje na severovýchodnej strane svätyne, ktoré navyše svojimi koreňmi narušujú aj statiku krypty pod dómom, budú musieť byť v súvislosti so sanačnými terénnymi prácami a plánovaným pokračovaním archeologického výskumu v najbližšom čase odstránené. Po ukončení týchto prác sa uskutoční hodnotná náhradná výsadba, ktorá bude po kompozičnej stránke dopĺňať pohľad na Dóm sv. Mikuláša a vytvárať príťažlivé oddychové zázemie. Uvažuje sa aj o tom, že výsledky archeologického výskumu budú zakonzervované a trvalo prezentované Trnavčanom a návštevníkom mesta.

■ Zrekonštruovaná bašta a veža na Michalskej

Rekonštrukcia bašty mestského opevnenia na Michalskej ulici je ukončená. Práce sa uskutočnili metódou konzervácie originálu podľa projektovej dokumentácie pamiatkovej obnovy severnej časti východného úseku hradobného systému a metodického usmernenia Ing. arch. Ivana Staníka z krajského pamiatkového úradu. Zvetrané murivo bolo rozobraté, základy a múry domurované zo starých tehál vyrobených rovnakou technológiou ako pôvodné historické tehly používané

pri výstavbe hradieb. V čase uzávierky tohto vydania vrcholili aj rekonštrukčné práce na neďalekej veži.

Mestská samospráva na tento účel získala dotáciu Ministerstva kultúry SR z fondu Obnovme si svoj dom vo výške pol milióna korún. Celkové náklady na realizáciu sú približne 2 milióny 600 tisíc korún.

■ Memorandum o spolupráci na rekonštrukcii štadióna

Memorandum o spolupráci medzi vedením mesta Trnava a firmou Hidber Consultants GmbH, v zastúpení Marazzi International a REMAC GmbH, bolo podpísané 14. októbra 2008 na trnavskej radnici.

K podpísaniu memoranda došlo po pracovnom rokovaní v Trnave, na ktorom predstavila firma štatutárom mesta prvý predbežný návrh možného riešenia nového štadióna v súlade s predpismi FIFA a UEFA. Memorandum predstavuje prvý zásadný krok ku kompletnej rekonštrukcii štadióna Antona Malatinského. Referenčným štadiónom pre nový futbalový stánok v Trnave je Stade de Suisse v Berne, ktorý projektovala a realizovala firma Marazzi.

Z podpísaného memoranda vyplýva, že projektová spoločnosť vypracuje a predloží na schválenie Mestu Trnava do štyroch týždňov investičný zámer spolu s grafickými prílohami.

■ Fontána Dievča s húskou bude do zimy obnovená

Do konca novembra by mala byť ukončená rekonštrukcia fontány Dievča s húskou od akademického sochára Rudolfa Hornáka na Študentskej ulici. Ťažiskom rekonštrukčných prác bolo odstránenie nevhodných farebných náterov, ktorými bola plastika v rámci „údržby“ znehodnotená v období socializmu, vytmelenie chýbajúcich častí tmelom zodpovedajúcim štruktúre a farebnosti pôvodného materiálu a následné zakonzervovanie. Fontána dostane aj nové vodné trysky, do činnosti však bude opäť uvedená až na jar budúceho roka. Reštaurátorské práce, ktoré realizuje reštaurátor Tomáš Kucman, sa uskutočňujú na podnet poslanca mestského zastupiteľstva Bohumila Chmelíka. Celkové náklady na obnovu budú približne pol milióna korún.

■ Škola v Modranke dostane nové okná

Šesť tried a jeden kabinet na druhom poschodí pavilónu A v Základnej škole I. Krasku v Trnave – Modranke dostanú „pod vianočný stromček“ nové okná. Súčasťou stavebných prác je aj montáž nových vnútorných a vonkajších parapetov, tieniacich konštrukcií, oprava vnútorných a vonkajších ostení. Práce sa začnú v novembri, mestská samospráva vynaloží na ich realizáciu približne 430 tisíc korún.

■ Konferencia poskytovateľov sociálnych služieb

Druhý ročník Konferencie poskytovateľov sociálnych služieb rodinám s deťmi sa začne v utorok 11. novembra o 9. hodine v zasadacej sále mestského zastupiteľstva na radnici. Podujatie organizuje odbor sociálny, referát pre rodiny s deťmi Mestského úradu v Trnave

v rámci plnenia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Trnava s cieľom zvýšiť informovanosť občanov o organizáciách a inštitúciách, ktoré pôsobia na území mesta Trnava, porovnať ich skúsenosti a odovzdať si navzájom získané vedomosti o nových postupoch v práci s rodinou a deťmi. Výstupom z konferencie je zborník, ktorý bude zverejnený na webovej stránke mesta www.trnava.sk. Harmonogram a témy prednášok, ktoré na konferencii odznejú, nájdete na 30. strane tohto vydania.

■ Prezídium Únie miest Slovenska zasadalo v Trnave

Zasadnutie Prezídia Únie miest Slovenska sa uskutočnilo 3. októbra na trnavskej radnici. V programe rokovania bola správa o činnosti a hospodárení únie, aktuálna legislatíva, odborný servis a benchmarking mestských úradov, novela zákona 369/1990 o obecnom zriadení a pripravované pracovné stretnutie so zástupcami Únie miest Slovenska, Združenia miest a obcí Slovenska a Ministerstva vnútra SR s členmi Výboru Národnej rady SR pre verejnú správu a regionálny rozvoj. Súčasťou zasadnutia bolo aj valné zhromaždenie záujmového združenia miest a obcí Citenergo.

■ Zamestnanci mestského úradu separujú odpad

Podmienky na separovaný zber odpadu zabezpečil pre zamestnancov mestskej samosprávy odbor vzdelávania, športu a kultúry Mestského úradu v Trnave. Separčné nádoby na zber papiera, plastov, plechoviek a krabicových obalov na nápoje sú od začiatku októbra rozmiestnené na mestskom úrade a radnici. Separovaný zber je realizovaný v spolupráci so spoločnosťou .A.S.A. Trnava v súvislosti s plnením Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta

Trnava v oblasti mestského životného prostredia s cieľom zvýšiť environmentálne povedomie občanov.

■ Trnavčania uspeli na Chalúpkovom Brezne

Na štyridsiatom prvom ročníku celoslovenskej prehliadky umeleckej tvorivosti Chalúpkovo Brezno, ktorá sa uskutočnila od 10. do 12. októbra, boli úspešní viacerí Trnavčania. V oblasti literárnej tvorby – poézii sa umiestnila v striebornom pásme Eva Jarábková, v bronzovom pásme Marián Urban Mikláš. Oba autori získali rovnaké umiestnenie aj v oblasti literárnej tvorby pre deti a mládež. V próze obsadili zlaté pásmo Anna Abasová a Peter Mešo. Na návrh poroty udelil organizačný výbor Trnavčanke Anne Abasovej mimoriadnu Cenu Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy.

■ DIV 2008 prináša dvanásť divadelných inšpirácií

Jedenásť profesionálnych i amatérskych divadelných zoskupení s dvanástimi inscenáciami sa predstaví na tohtoročných Divadelných inšpiratívnych vystúpeniach v Trnave, ktoré sa uskutočnia od 6. do 8. novembra v Divadle Jána Palárika. Kľúčom pri zostavovaní dramaturgie bol aj tento rok dôraz na to najlepšie, čo sa dá vybrať z ponuky malých projektových divadiel. Novou tradíciou sa už stala aj spolupráca s univerzitami pôsobiacimi v Trnave a zameranie na študentov z celého Slovenska, z ktorých sa i vďaka DIV-u profiluje budúce vyspelé divadelné publikum. Čoraz zreteľnejšie sa rysuje aj nová charakteristika festivalu – predstaviť cielene tvorbu najzaujímavejších divadiel na niekoľkých ročníkoch. Podobne ako v uplynulých rokoch divadlo Frída z Brna, už po druhý raz sa v Trnave predvedie Prešporské divadlo, ktoré ako prvé na Slovensku uvádza na javiská svetoznámeho brazílskeho spisovateľa

Paula Coelho a dramatinizáciu jeho románu Diabol a slečna Chantall. Zaujímavé môže byť jeho porovnanie s predstavením skupiny 3T zo Žiliny, ktorá zas ako prvá prináša na javisko DIV-u interaktívnu tanečnú improvizáciu. Ťahákom pre divákov bude iste ako vždy na DIV-e divadlo GunaGu, ktoré tento raz v Trnave uvedie inscenáciu hry Viliama Klimáčka In da House s Petrou Polnišovou. Nemenej príťažlivé môže byť slávne Čudné popoludnie doktora Zvonka Burkeho v podaní hercov Divadla Astorka Korzo '90. Nebude chýbať úspešný trnavský súbor DISK s inscenáciou Plazenie a ani tento rok sa nezabudlo na detských divákov, ktorí sa môžu tešiť na kocúrov Hasprčka a Mrcúlika v novej klauniáde Divadla Ludus a pôvodný muzikál Červená čiapka a vlk v podaní súboru zo Základnej umeleckej školy J. Kresánka v Bratislave. Podrobný program DIV-u nájdete na obálke tohto vydania.

■ Trnava má nové lanové centrum pod holým nebom

Outdoorové lanové centrum otvorilo 25. októbra v Mestskom športovom areáli Na rybníku v Trnave občianske združenie Miesta pre mladých (Places for young – PFY). Centrum ponúka programy pre skupiny aj jednotlivcov pri zdolávaní lanových prekážok, ktoré sú umiestnené vo výške od ôsmich do trinástich metrov nad zemou. Návštevníkov čaká krátke zábavné rozcvičenie, nácvik istenia, ukážky práce s horolezeckou výbavou, lezecký tréning a lezenie po lanových prekážkach. Tí odvážnejší si môžu vyskúšať aj zoskok Big swing alebo Tarzanov skok na štyri svetové strany z osemmetrového stĺpa. Trnavské lanové centrum ako prvé na Slovensku zahŕňa aj adrenalinovú atrakciu Powerfan – simuláciu voľného pádu z výšky trinástich metrov. Súčasťou športovej ponuky je horolezecká stena a nechýbajú ani lanové prekážky, ktoré

môžu zdolávať aj päťročné deti. Pripravene sú tiež zábavné hry a súťaže zamerané na všestranný rozvoj osobnosti a budovanie tímovej spolupráce. Program vedú odborne vyškolení inštruktori.

Na vybudovanie centra získalo občianske združenie Miesta pre mladých nenávratný finančný príspevok z programu Inicia­tívny spoločenstva Interreg IIIA a finančne sa na ňom podieľalo aj mesto Trnava.

Benefičný koncert na pomoc ľuďom s autizmom

Spoločnosť na pomoc osobám s autizmom (SPOSA) v Trnave organizuje pri príležitosti 10. výročia svojho vzniku slávnostný charitatívny koncert pod názvom Vyspievame pre vás sen, ktorý sa uskutoční 27. novembra o 18. hodine v Evanjelickom kostole v Trnave. Výťažok z koncertu bude použitý na budovanie centra 8. svetadiel pre dospelých autistov v obci

Borová. „Nielen našim známym, priateľom či sympatizantom, ale všetkým, ktorí chcú zažiť príjemný kultúrny večer a zároveň podporiť našu myšlienku, ponúkame skutočný umelecký zážitok. Spievať budú Martin Malachovský, Katka Hasprová, Janka Daňová, Dominika Mirgová, Mirka Partlová, Tomáš Bezdeda, Katka Brychtová, Janko Slezák, Michal Chrenko a Miroslav Mirga. Slovanmi poézie nás pohladí Soňa Valentová. Moderovať bude známa slovenská herečka Bibiana Ondrejková. Spoluorganizátormi koncertu sú Cirkevný zbor Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku v Trnave a neoficiálna skupina umelcov Pošli to ďalej, ktorým i touto cestou naše občianske združenie vyjadruje poďakovanie,“ povedala členka združenia SPOSA Sylvia Záhorová.

-eu-, foto: R. Gregušová, 4F

Bezbariérové mesto chce väčšina občanov

Podľa názoru respondentov ankety, ktorú v rámci projektu Bezbariérové mesto realizovala od júna do konca septembra mestská samospráva, najskôr treba odstrániť bariéry pri vstupe do zdravotníckych zariadení a verejných budov, zlepšiť stav chodníkov a zrealizovať úpravy na priechodoch pre chodcov.

Do ankety sa elektronickou a písomnou formou zapojilo dovedna 292 respondentov, oslovení boli aj členovia trnavských organizácií Klubu vozíčkarov, Únie nevidiacich a slabozrakých, Slovenského zväzu telesne postihnutých a klubov dôchodcov. O tom, že problematika bezbariérovosti zaujíma nielen občanov so zdravotným postihnutím, svedčí fakt, že takmer 63 percent odpovedajúcich boli zdraví ľudia. Najvyšší počet respondentov tvorili občania vo veku od 26 do 45 rokov, druhou najpočetnejšou skupinou boli osoby vo veku od 46 do 65 rokov. Až 86 percent odpovedajúcich pozná osobne niekoho so zdravotným postihnutím a chápe jeho problémy. Väčšina si myslí, že telesný hendikep je veľkou životnou komplikáciou, preto by mala mestská samospráva svoj projekt Bezbariérové mesto rozvíjať a snažiť sa o koordináciu podobných aktivít iných inštitúcií. Viac ako 90 percent občanov je presvedčených, že odstraňovanie bariér je pomoc nielen pre zdravotne postihnutých, ale aj pre seniorov, občanov po úraze a rodičov s malými deťmi.

Anketa priniesla aj množstvo konkrétnych podnetov, názorov a pripomienok, s ktorými sa bude postupne zaoberať komisia pre bezbariérovosť mesta. Vyhodnotenie ankety bude východiskom pre tvorbu Koncepcie bezbariérového mesta Trnavy. Kompletné výsledky ankety aj grafmi sú zverejnené na webovej stránke mesta www.trnava.sk. *-redakcia-*

Vínne radosti jesene – Deň vínnych pivníc

Vinice už spustli, sem tam svietia posledné listy a vinohradnícke starosti sa menia na vinárske. Uzavreté sú debaty o tom, aká bude (samozrejme, úroda) a otvárajú sa o tom, aké bude (vino z tejto novej úrody). Prvé znaky sú pozitívne. Možno už čosi z nich spoznáme onedlho, na našom trnavskom Dni vínnych pivníc 2008. Sobotňajšie popoludnie 8. novembra sa nám predstavia, a nielen to, ale aj ponúknu produkty zo svojich pivníc mnohí slovenskí vinári a aspoň ukázkovo zabrúsime aj na neďalekú Moravu.

Aj preto, že tu máme ešte stále Rok mesta Trnavy, zaexperimentovali sme a oslovili aj iných vlastníkov a nájomcov typických trnavských pivníc, no majúcich dnes už aj iné použitie, než na čo slúžili pôvodným majiteľom, trnavským mešťanom a obchodníkom s vínom. Nešlo o vytvorenie žiadneho rekordu, ale podarilo sa uzavrieť dohodu s dvadsiatimi piatimi „pivničarmi“, čo nám dáva možnosť pozvať do Trnavy tridsaťpäť vinárov. No ani to neznamená, že by sa nejako citeľnejšie dal pokryť záujem o vínne pasy. A ten je enormný, no ich počet je vzhľadom na priestorovú kapacitu pivníc limitovaný.

Aj tentoraz sa objavia nové pivnice, otvoria sa niektoré z minulých ročníkov, ale podaktoré aj budú chýbať, pretože sme ich k dispozícii nedostali. Tento rok budeme začínať novou, dvojnásobnou jednotkou. Po prvý raz bude v rámci tohto podujatia prístupná stredoveká pivnica, ktorá sa nachádza v mestskej budove s popisným číslom 1, v priestoroch trnavskej radnice. Pozrieme sa aj do pivnice trnavskej banky vín, či na Pekársku ulicu. Aj tentoraz zostúpime do pivnice Spolku sv. Vojtecha a ako koráliky na šnúrke sa nám predstavia pivnice na Kapitulskej ulici. No ani tie ďalšie nebude ťažké hľadať. Zásada, aby sa všetky nachádzali v priestore medzi hradbami, je aj teraz dodržaná.

Dúfame, že návštevníkom „zapasujú“ aj vinári. Budú tu mať zastúpenie prakticky všetky vinárske oblasti Slovenska. Aj tá tokajská, ktorá v minulosti viac-menej pauzovala. K osvedčeným a stále žiadaným vinárom, akým je napríklad skalický pán „Lojzík“ Masaryk, Milan Chudý so svojimi novošachtencami, Nichta a Uhnák z Čajkova, Nosian z Bojničiek, pribudli iní, noví. Z južno i stredoslovenskej oblasti, z nitrianskej i východoslovenskej a už avizovanej tokajskej oblasti. Nedokázali sme obísť ani oblasť malokarpatskú, aj keď ona onedlho organizuje separátne putovanie, kam nemáme ďaleko. Ale dokážete odolať žiadostiam „my sme ešte u vás neboli“ či „nás ste doteraz ani raz nevolali“?

Takže na trnavskom putovaní za vínom budú zastúpené všetky slovenské vinárske oblasti. Bude záležať len na návštevníkoch, z čoho si vyberú. Lebo nevedno, či sa nájde taký, čo dokáže okúsiť zo všetkého. Asi predsa len najdôležitejšia bude tá radosť zo stretnutia s dobrým vínom. Verme, že vinohradníci budú v tento deň fungovať ako lekári a víno nalievané z ich rúk bude pre všetkých len a len liekom.

Edo KRIŠTOFOVIČ, VINCECH, Trnavský spolok priateľov vína, foto: -eu-

Zo zákulisia doručovateľskej služby mesta

Mestský úrad v Trnave realizuje od začiatku roka 2005 projekt doručovateľskej služby. Vzhľadom na narastajúce množstvo pošty súvisiacej s činnosťou samosprávy jedným z hlavných cieľov projektu bolo zníženie nákladov na poštovné. Tento cieľ sa samospráve darí dosiahnuť. Úspora na poštovnom je každý rok vyššia, v roku 2007 dosiahla takmer 1 milión 300 tisíc korún. Zásielok bolo 64 875, z nich takmer polovica do vlastných rúk. Úspešnosť doručenia dosiahla približne 92 percent.

Pohľad „do zákulisia“ realizácie projektu nám sprostredkoval koordinátor doručovateľskej služby Mestského úradu v Trnave Tomáš Moťovský.

„Na začiatku bol pre nás úspech tohto projektu veľkou neznámou. Bolo treba rozdeliť Trnavu na približne rovnaké rajóny a prijať zodpovedných ľudí na roznoš pošty, lebo často obsahuje dôležité úradné zásielky. Preto bola venovaná veľká pozornosť výberu doručovateľov, z ktorých sa postupne vyprofilovali pätnásť najvytrvavejší a najlepši. Dobre poznajú svoje rajóny a naučili sa správne doručiť poštu, aj keď adresa na obálke nie je uvedená celkom presne. Roznášajú tri druhy zásielok – doručené do vlastných rúk, doporučené a obyčajné. Keďže v záujme mesta je, aby čo najväčší počet adresátov prebral svoju poštu na mieste svojho bydliska, doručovateľom odporúčame doručovať poštu do domácností v popoludňajších, resp. večerných hodinách, vrátane víkendov a voľných dní. Platí však ústna dohoda, že doručovanie nebude prebiehať po 20. hodine. Vo výnimočných prípadoch, napríklad v čase doručovania daní z nehnuteľnosti, sa však môže stať, že doručovateľ tento časový limit o pár minút prekročí. Za to sa ospravedľujeme, ale niekedy to inak nejde.

Ak doručovatelia adresáta nezastihnú doma, vložia do schránky lístok s informáciou, kedy sa pokúsia opätovne doručiť zásielku. Ak sa to nepodarí ani na druhý pokus, doručovateľ vloží do schránky druhý lístok, na ktorom je uvedené, kedy si adresát môže zásielku vyzdvihnúť u informátora na Mestskom úrade na Trhovej 3.

Tí obyvatelia Trnavy, ktorí dostávajú mestskú poštu častejšie, už svojho doručovateľa poznajú. Iní s tým možno majú ešte problém. Každý náš doručovateľ by sa však mal preukázať kartičkou doručovateľa, ktorú dostáva pri nástupe do práce. Ak tak neurobí sám, stačí ho na to vyzvať.

Prácu doručovateľov netreba vnímať len ako možnosť finančne si prilepiť k svojmu platu, dôchodku, či vreckovému. Nejde tu totiž o stereotypnú, mechanickú prácu, ale o pravidelný kontakt s ľuďmi rôzneho charakteru, ktorý občas prináša aj nepríjemné situácie či konflikty. V tejto súvislosti chcem v mene našich doručovateľov poprosiť Trnavčanov, aby im, pokiaľ je to možné, vyšli v ústrety správnym označovaním schránok, zvončekov, a v prípade ťažko dostupných vchodov aj ochotou pustiť ich dnu.

Samozrejme, tak ako všade, kde sa niečo robí, aj u nás sa vyskytnú chyby a nedostatky. Občania nás na ne môžu upozorniť telefonicky, písomne alebo e-mailom na adresu dorucovatel@trnava.sk. Za každý dobrý nápad, návrh, ale aj opodstatnenú sťažnosť sme vďační, pretože nám pomáha posúvať doručovateľskú službu Mesta Trnava na vyššiu úroveň.“

Vášeň pre let je živá aj po sedemdesiatke

Koncom septembra oslávil Aeroklub v Klčovanoch 70. výročie založenia. Založený bol v roku 1938 na svahovom letisku v Horných Orešanoch. Lietalo sa tam na klzákoch vystrelovaných gumou a postupne s vetroňmi aj s jednobubnovým navijakom. Praktický výcvik na klzákoch sa tu začal už v roku 1938. Na tento účel slúžil jeden provizórny drevený hangár, ku ktorému pribudol aj ďalší zo stavebného materiálu. Jeho pozostatky boli zaplavené priehradou v roku 1991.

Postupne vývoj bezmotorového lietania zo svahových letísk, kde sa odštartovalo dolu svahom, lietalo sa na náveternej strane vetra a využívali sa stúpavé prúdy, prešiel na termické lietanie. Už nebolo potrebné umiestnenie letiska priamo pri svahu, preto sa presťahovalo do Trnavy na Kopánku, kde bolo do roku 1976. Rozvoj mesta postupne vytlačal letisko z okraja Trnavy, až sa napokon premiestnilo do Bolerázu – Klčovian. Predchádzalo tomu vybudovanie ďalšieho letiska aj s prevádzkovou budovou a s hangárom na vojenskej záložnej ploche, kde vyvíja svoju činnosť až dodnes.

Motorové lietanie bolo sa rozvíjalo už aj v Trnave. Po II. svetovej vojne aeroklub patril pod Zväz pre spoluprácu s armádou. V tomto čase sa letisko dobudovalo a zo štátneho rozpočtu dostávalo techniku, lietadlá, rádiostanice, traktor a nákladné autá. Brigádnickou činnosťou si členovia museli zarobiť na generálne opravy vetroňov a ich prevádzku.

Aeroklub bol a dodnes je v tom dobrom zmysle slova rodinnou organizáciou. Vášniví adepti lietania, chlapi aj dievčatá, si časom založili rodiny a v ich láske k lietanu pokračovali ich deti. Aeroklub vychovával zdravú generáciu, kde nemal miesto alkohol ani drogy, len cigaretky sa niektorí nevyhli. Medzi najznámejšie letecké rodiny patria Kumorovitzovci, Lajdovci, Hrnčirikovci, Bajtošovci, Lesajovci, Kozárovci, ktorých príslušníci priniesli veľa ocenení z podujatí organizovaných doma aj v zahraničí. Lietanie je vášeň, ktorá vyžaduje veľa sebaobetovania, nielen čo sa týka času, ale aj finančných prostriedkov. Veď letecký benzín v roku 1989 stál 2,60 Kčs, dnes je to 61 Sk za liter. I keď aeroklub získava prostriedky od sponzorov, mnohé aktivity si musia členovia platiť sami, napríklad, okrem členského príspevku aj letové hodiny motorového i bezmotorového lietania. Niektoré podniky už dávajú aeroklubu príspevok na športovú činnosť na základe zmluvy.

Aeroklub pôsobí ako občianske združenie riadené aktivistami a má deväťdesiatšesť členov. Najvyšším orgánom tohto združenia je členská schôdza, medzi jednotlivými schôdzami ho riadi Rada Aeroklubu. Štatutárnym zástupcom je predseda, ktorým je v súčasnosti Ing. Marián Kumorovitz, pracovník Leteckého úradu SR. Vyšší orgán, ktorého sú členmi, je Slovenský národný aeroklub.

V rámci činnosti robia výcvik pilotov motorového a bezmotorového lietania. Nezanedbateľná je aj športová činnosť. Dlhodobu dosahujú dobré výsledky v plachtárskych súťažiach a mnohí sú majstrami Slovenska. Rovnaké, aj medzinárodné úspechy, majú v navigačnom lietaní. Dobrá správa pre záujemcov: na vetroňi môžu chlapi aj dievčatá začať lietať už ako pätnásťroční, na motorových lietadlách osemnásťroční. Horná veková hranica pre športové lietanie je obmedzená len zdravotne. Nedávno bol na súťaži sedemdesiatosemročný a lietal dobre.

Margita KÁNIKOVÁ

Ľudia a udalosti v histórii Trnavy november 2008

1. 11. 1848 – Trnavu obsadila cisárska armáda pod velením generála Šimuniča (160. výročie).

1. 11. 1978 – V Trnave umrel pedagóg a organizátor atletiky Anton HAJMÁŠ-SY, nositeľ Ceny mesta za rok 2003 in memoriam, ktorého meno nesie ľahkoatletický štadión v Trnave (30. výročie).

3. 11. 1848 – Trnavu po odchode vojska generála Šimuniča obsadili oddiely maďarskej národnej gardy (160. výročie).

3. 11. 1918 – Zástupcovia Trnavy, ktorí sa zúčastnili na zasadnutí Slovenskej národnej rady v Turčianskom sv. Martine, informovali obyvateľov mesta na ľudovom zhromaždení pred radnicou o vzniku ČSR (90. výročie).

4. 11. 1868 – Trnavský magistrát schválil prvý štatút miestneho Dobrovoľného hasičského zboru (140. výročie).

6. 11. 1918 – Z Holíča prišiel do Trnavy prvý oddiel slovenských dobrovoľníkov v radoch čs. vojska, tzv. Slovenská légia, ktorí na druhý deň ráno spolu s 200 českými četníkmi odzbrojili maďarskú gardu v meste (90. výročie).

7. 11. 1848 – V Trnave sa uskutočnilo posledné zasadanie proticholerovej komisie (160. výročie).

7. 11. 1968 – V Trnave umrel pedagóg a riaditeľ gymnázia Viliam SCHRŇK (40. výročie).

10. 11. 1798 – V Budíne umrel prírodovedec, pedagóg a bývalý profesor Trnavskej univerzity MATEJ PILLER, autor učebnice prírodopisu a tvorca veľkých prírodovedeckých zbierok (220. výročie).

10. 11. 1918 – Do Trnavy prišli členovia dočasnej slovenskej vlády, ktorí z balkóna radnice slávnostne vyhlásili Česko-Slovenskú republiku (90. výročie).

13. 11. 1918 – Trnavu znova obsadili maďarskí vojaci (90. výročie).

18. 11. 1638 – V Chorvátsku sa narodil profesor Trnavskej univerzity a jej

kancelár JÁN DESPOTOVIČ, autor príležitostných oslavných veršov a náboženských prác (370. výročie).

18. 11. 1863 – V Trnave sa narodil lekár a odborný publicista Mikuláš OSTERMAYER, spoluzakladateľ Uhorskej balneologickej spoločnosti (145. výročie).

19. 11. 1903 – V Kuklove sa narodil básnik, prekladateľ a lekár Andrej ŽARNOV, vl. menom František Šubík, ktorý pred svojou emigráciou do zahraničia pracoval v Trnave ako patológ (105. výročie).

20. 11. 1718 – V Španej Doline umrel bývalý profesor Trnavskej univerzity Ferdinand HANSTADT, organizátor zdravotnej služby v Trnave počas morovej epidémie (290. výročie).

21. 11. 1903 – V Trnave umrel národný dejateľ, predseda Spolku sv. Vojtecha, prvý redaktor Katolíckych novín a publicista Šimon KLEMPA (105. výročie).

23. 11. 1903 – V Trnave sa narodil sochár Mikuláš MACHALA, tvorca pomníka A. Bernoláka v Námestove (105. výročie).

24. 11. 1935 – V Trnave umrel ovocinár, ochranca prírody a odborný publicista Kornel MAHR (25. výročie).

25. 11. 1903 – V Banskej Štiavnici sa narodila spisovateľka a dramatička Etela SVOBODOVÁ, používajúca pseudonym Trnavská, ktorá pôsobila ako učiteľka v Trnave, kde aj umrela (105. výročie).

25. 11. 1918 – Po bojoch o železničnú stanicu, jej obsadení a následnej kapitulácii maďarskej gardy československé vojsko definitívne obsadilo Trnavu (90. výročie).

26. 11. 1873 – V Trnave sa narodil učiteľ a propagátor ovocinárstva Augustín GRIESBACH (135. výročie).

30. 11. 1698 – V Skalici sa narodil pedagóg a prírodovedec Andrej FELKER, absolvent Trnavskej univerzity a autor dvojväzkovej práce o tajomstvách prírody a vied (310. výročie).
P.R.

Slovensky písaná základina z roku 1698

na Sv. omše pred obrazom Panny Márie trnavskej

Pred 310. rokmi trnavský mešťan Martin Thoran pre zástupcami mesta podpísal základinu na sv. omše „pred zázračným obrazom Panny Márie trnavskej“.

Treba pripomenúť, že v roku 1697 kanonik Ondrej Kürtössy dal na severnej strane bočnej lode postaviť pred obrazom Panny Márie trnavskej skromný drevený oltárik.

Ďalej citovaná listina je dôležitým dokumentom potvrdzujúcim úctu k milostivému obrazu pred rokom 1706 a 1710. Listina je uložená v archíve Rímskokatolíckeho farského úradu sv. Mikuláša v Trnave.

In Nomine Sanctissimae, et Individuae Trinitatis Patris & Filij et Spiritus Sancti Amen. A. D. 1698.

Ponewacs skrze Prestupek Prwnich nassich Rodicisuw Adama a Ewuj ustanowene gest wasemu Lidskemu Pokolenj od Boha Wsemohuczihiego gednucz zemriti ktoremu Ortilij ij ge Podanij biwsse, a wedicze dobre zebij nicz nebilo gisztegssihiego od Smrtij nich pak negistegssihiego od Hodinij Smrtij, preto ga Martin Thoran z Laskij Stworitele meho pri dobrem Rozume a Pametij biwsse asckolwek nemocnij a mdlj, zmeho ijmanij ktiese gsem od Boha meho pmich Rodicisuw dostal, dobrij a Spasitedlnij poradek uczinil gsem nasle duciedzim spůsobem

Ostatnij pak summa nech ge skrzewa mnoho Ctihodneho Pana Farara Trnavskeho, a Slawnij Magistrat na Sprawedliwij: Sex percentuw Interes do bezpecneho Mista do ktereho Interesu rocsite kazdy Mesicz w Chrame Swateho Mikulassa, za mu, a mich w Kristu zesnulich Rodicuw, a Priteluw tak take Ocsima w Purgatorium zustawsse dusse, ij stima Pritelij kterij mne a meg Matki prij ostatneg hodine sluzilij dve Swate Msse czitane nech se rikagu, Potem take za tehoto Kralowskeho Mesta Slawneho Magistratu, a Susedum, kterij guss w Kristu zesnulij w Purgatorium zustawiwsse dusse, ktete by neglepssu pomocz potrebowalij nech se rozcite, kazdij Kantrownij Tiden pred zazracsnim Obrazem Pannij Mariae gedna Swata Msse csitana rika. Kterich osem a dwacet S. Mssij rocsite mzda uczinij S. 14 po Fl. 50. ratagicze, kam gistim predgmenowanim Swetim

„In Nomine Sanctissimae et Individuae Trinitatis Patri set Filij et Spiritus Sancti. Amen. A. D. 1698.

Ponewacs skrze Prestupek Prwnich nassich Rodicisuw Adama a Ewuj ustanowene gest wasemu Lidskemu Pokolenj od Boha Wsemohuczihiego gednucz zemriti ktoremu Ortilij ij ge Podanij biwsse, a wedicze dobre zebij nicz nebilo gisztegssihiego od Smrtij nich pak negistegssihiego od Hodinij Smrtij, preto ga Martin Thoran z Laskij Stworitele meho pri dobrem Rozume a pametij biwsse asckolwek nemocnij a mdlj zmeho ijmanij ktiese gsem od Boha meho po mich Rodicisuw dostal dobrij a Spasitedlnij poradek uczinil gsem nasleduguczim spůsobem:

Ostatnij pak summa nech ge skrzewa mnoho Ctihodneho Pana Farara Trnavskeho, a Slawnij Magistrat na Sprawedliwij: Sex percentuw Interes do bezpecneho Mista do ktereho Interesu rocsite kazdy Mesicz w Chrame Swateho Mikulassa, za mu, a mich w Kristu zesnulich Rodicuw, a Priteluw tak take Ocsima w Purgatorium zustawsse dusse, ij stima Pritelij kterij mne a meg Matki prij ostatneg hodine sluzilij dve Swate Msse czitane nech se rikagu, Potem take za tehoto Kralowskeho Mesta Slawneho Magistratu, a Susedum, kterij guss w Kristu zesnulij w Purgatorium zustawiwsse dusse, ktete by neglepssu pomocz potrebowalij nech se rozcite, kazdij Kantrownij Tiden pred zazracsnim Obrazem Pannij Mariae gedna Swata Msse csitana rika. Kterich osem a dwacet S. Mssij rocsite mzda uczinij S. 14 po Fl. 50. ratagicze, kam gistim predgmenowanim Swetim

Mssem za swicze a wino wezme se rocsite geden zlatij. Preto na tu Intentiu mu bude se excinduwat Capital dwe po Padesat zlatij, ostatnij pak Summa ij se swim Interesem bude chramu Swateho Mikulasse Trnavskemu vecsite ode mne nechane na takowij spusob abij wzdy zustal pri kterem Chrame mne, o mich Rodicsuw Tela odpozciwagu ktereg weci opatrn na mnoho Ctijhodneho Pana Farara a Slawnij Magistrat Trnavskij ponizsene zwerugem a porucsam. Toto gest ostatnij neporussitedlne wule. Idem qui supra Martinus Thoren.

Martinus Thoren, m. p.

Coram me Joanne Cserenyei, Loc. Regiaq. Civitatis Tyrnavien. Senatore, m. p. L. S.

Coram me mathia Hoberajter Loc. Regiaq. Cittis Tyrn. Senatore, m. p. L. S.

Me quod poente. Andreas Pauly Lra ac Reg. Cittis Tyrnavien. Iud. Notario m. p. L. S.

Tyrnaviae die 10. Mensis Augusti Anno Do Millesimo Sexcentesimo Nonagesimo Octavo.“

H. R.

Trnavský prevrat v roku 1918

Trnava bola v dejinách Slovenska centrom spoločenského i politického diania. Je preto samozrejmé, že silné slovenské etnikum v Trnave zohralo významnú úlohu pri zrode prvého spoločného štátu Čechov a Slovákov. Vznik Československej republiky sprevádzali krvavé zrážky a nebolo to inak ani v novembri 1918 na železničnej stanici v Trnave (1).

Zástupcovia z celého Slovenska sa 30. októbra 1918 zišli v budove Tatra banky v Turčianskom sv. Martine. Zhromaždenie prijalo v mene Slovenskej národnej rady Deklaráciu slovenského národa, ktorú predniesol Samuel Zoch. Z Trnavy sa zasadania zúčastnila skupina Slovákov, medzi ktorými boli napríklad vtedajší trnavský typograf Gustáv Adolf Bežo, Dr. Gejza Rehák, Ján Krasko a Msgr. Marián Blaha. Po návrate do Trnavy 3. novembra informovali Trnavčanov na ľudovom zhromaždení pred radnicou o vzniku ČSR. Vyhlásenie sa stretlo so spontánnym súhlasom väčšiny obyvateľov Trnavy. Dlhoročná nenávisť voči maďarským utláčateľom prerástla do živelných nepokojov a rabováciok. Úradné hlásenie potvrdilo vyrabovaných tridsať židovských a dva kresťanské obchody.

v budove Hospodárskej banky (2). Založili národný výbor, ktorého predsedom bol zvolený veľkostatkár Jozef Slezák. Prvoradou úlohou výboru bolo nadviazanie stykov so Sloven-

skou národnou radou, v tom čase rokovala v Hodoníne, a požiadanie o pomoc poslaním československého vojska. Už 4. novembra J. Slezák poslal do Hodonína k predsedovi Slovenskej národnej rady Dr. Pavlovi Blahovi trojčlennú delegáciu, Michala Slezáka, Jána Kukliša a Gustáva A. Beža. O dva dni, 6. novembra, bolo do Trnavy vypravených dvesto četníkov na čele s pplk. Hanačíkom a osemdesiat vojakov pod velením práp. Jána Frndáka. Českých četníkov i slovenských dobrovoľníkov prišli priamo na stanicu vítať Jozef Slezák i biskup Samuel Zoch z Modry. Už na druhý deň velitelia odzbrojili červenú gardu nadporučíka Szekeresa a zobrali im zbrane, 9. novembra obsadili všetky okolité četnícke stanice v trnavskom okrese (Ružindol, Boleráz, Špačince, Dolná Krupá, Nádaš).

Nedela 10. novembra sa stala pre Trnavu slávnou a jednou z najvýznamnejších. Zvláštny vlak doviezol do Trnavy zástupcov československej vlády dr. Pavla Blahu, dr. Ivana Dérera, dr. Ľudovíta Okánika, dr. Milana Ivanku a Antona Štefáneka sprevádzaných veliteľom československého vojska nadporučíkom Jánom Bílekom. Na ľudovom zhromaždení pred radnicou sa Trnavčania manifestatívne prihlásili k samostatnej Československej republike. Ľudia s nadšením prijali príhovory zástupcov vlády o význame získanej slobody pre slovenský národ a jeho vyslobodení spod maďarskej nadvlády. O eufórii a nadšení svedčí i článok v Slovenských novinách, ktoré vyšli v Turčianskom sv. Martine. Jeho autor Števo Híl v ňom píše: „Ľud náš dedinský je ten istý, čo bol i predtým, s tým rozdielom, že dnes zastavia sa i ženičky pri domoch, na ktorých je slovenský plagát a čítajú si nahlas: Bratia Slováci! Prišiel nám čas...“

Žiaľ, nadšenie z nadobudnutej slobody netrvalo dlho. Maďarské vojsko a vojaci židovskej gardy sa zhromažďovali v Leopoldove a organizovali odboj. V ich prospech hral i fakt, že na železničných staniaciach nebolo jedného slovenského vojaka a medzi zamestnancami mestského domu i poštového úradu bolo stále dosť zradcov. Maďarskí dôstojníci i zopár študentov gymnázia zorganizovali 11. novembra demonštráciu, no rýchlym zásahom vojakov pod velením práp. Frndáka sa podarilo situáciu urovnať. Pokoj bol obnovený, no bolo viac než isté, že nie nadhlo. V noci z 12. na 13. novembra odcestovali členovia Národného výboru Jozef Slezák, dr. Ivanka, Imrich Parrák a František Haša do Prahy, aby vyžiadali posily. Pokoj v Trnave zabezpečovala desaťčlenná hliadka četníkov pri cukrovare, mestom prechádzali hliadky a najsilnejšie bola četníkmi zabezpečená stanica. No už 13. novembra o pol deviatej večer prišiel do stanice opancierovaný vlak s členmi maďarských hôrd a vojakov židovskej gardy. Z vlaku zaznela prudká strelba guľometov a četníci konajúci službu padli na zem. Zvyšní členovia vojska a četníctva sa utiahli do barakov. Maďarskí vojaci vyskákali z vlaku a umierajúcich četníkov dobodali. Následne vbehli do staničnej kancelárie, kde konal službu poručík Mayerhofer a ťažko ho zranili. O život pri prestrelke prišli traja českí četníci – strážmajstri: František Beneš, Jozef Neplecha, Antonín Vlček a ďalší boli zranení.

Slovenská národná jednota usporiadala 17. septembra 1922 slávnosť odhalenia pamätnej tabule padlým četníckym strážmajstrom, ktorí po prevrate ako prví hrdinsky položili život za slobodu Slovenska. Tabuľa bola osadená na budove železničnej stanice v Trnave.

Zasvitlo predsa. Časy sa už menia. / Mlčania už púkajú pečať. / Nad hrobom slovo zaznelo vzkriesenia, / ruku podáva bratu brat.

Botto

Pamiatke za naše oslobodenie dňa 13. novembra 1918 padlých bratov venuje: Roduverné obecnstvo Trnavy a okolia.

Práporčík Frndák sa chystal na protiútok, no maďarské vojsko posilnil ďalší transport vojakov. Tejto presly sa obával, preto čakal na pomoc z Prahy. S veliteľom maďarské-

ho vojska sa mu podarilo dohodnúť prevoz vojakov a četníkov do Kútov. Stretli sa tam s 500-členným československým vojskom, ktoré po diplomatickom dohovore J. Slezáka, I. Parráka a dr. Ivanku s predsedom Národného výboru v Brne, dovedol František Haša ako posilu Trnave. Plány útoku na Trnavu začali robiť 23. novembra 1918. Veliteľ československého vojska poslal dve stotiny vojska, aby odzadu napadli Železničnú stanicu v Trnave. Po krátkej prestrelke v železničnom parku sa dostala stanica pod kontrolu československého vojska. Na maďarskej strane bolo osemnásť mŕtvych a ranených, naše vojsko prišlo iba o jedného vojaka. V Trnave sa situácia upokojila, o bezpečnosť občanov sa až do príchodu četníkov starala vojenská posádka. Mešťanosta Jozef Slezák a správca slúžnovského úradu dr. Jaroslav Menzík začali svoje úradovanie v slovenčine. Československí vojaci ďalej bojovali v okolí Trnavy a odrazili maďarské hordy zo Zavara, Ružindola, Siladíc a ďalej na východ.

Zrod nového štátu v roku 1918 nebol pre Slovensko jednoduchý. Dlhodobá zahraničná diplomatická a organizačná práca československých štátnikov na utvorení spoločného štátu Čechov a Slovákov by bola márna bez jednoduchých ľudí, v tomto prípade českých četníkov, ktorí dokonca za cenu života propagovali ideu jednotného štátu.

Mgr. Lucia DUCHOŇOVÁ, fotografie: Fotografický fond ZsM v Trnave

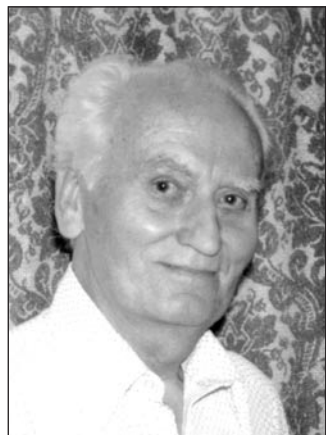
Hlavné zdroje:

LAŠAN, Lubomír. 1938: Mesto Trnava a jeho samospráva 1918 – 1938. Bratislava: Obzor 1969. 70 s.

HOLOUBEK, Václav. 1933: Na úsvite slobody. Trnava: Ferko Urbánek a spol. 1933

BEŽO, Gustáv Adolf. 1931: Prevrat v Trnave. MEDVECKÝ, Karol.: Slovenský prevrat. Trnava: Spolok sv. Vojtecha v Trnave 1931, 77, 78 s. Slovenské noviny, Turčiansky sv. Martin, december 1918, fond novín Spolku Svätého Vojtecha

Život sa smrťou nekončí

Andrej Žarnov, ktorého stopiate výročie narodenia si v tomto mesiaci pripomínáme, patrí medzi významné osobnosti literárneho života trnavského regiónu. Narodil sa na Záhorí v Kuklove a istú časť svojho pohnutého života prežil v Trnave. Študoval na gymnáziu Jána Hollého, oženil sa s Alžbetou Veselou a v Trnave sa im narodil prvorodený syn Ivan. Po jeho smrti otec napísal smutno-krásnu básnickú zbierku pod názvom Mŕtvy. Jeho meno nesie ulica, kde sa nachádza nemocnica, v ktorej pracoval po absolvovaní medicíny a niekoľko rokov pred útekem do zahraničia.

Život a dielo Andreja Žarnova bolo v minulom režime hlboko utajované a po jeho zmene opradené mnohými nepresnosťami. Andrej Žarnov sa narodil 19. novembra 1903 v Kuklove. Ako malý žiak nechápal, prečo má byť jeho materinskou rečou maďarčina, keď jeho matka a mnohí v dedine túto reč neovládajú. V rozhovore s Milanom Pišútom v roku 1940, ktorý bol uverejnený v Eláne, okrem iného povedal: „Najviac som si však odniesol

od obuvníka Mráza, ktorý mi svojimi hovormi o minulosti a o utlačovaní Slovákov a knihami z Matice otvoril oči dokorán.“ Tieto a viaceré iné nadčasové myšlienky si môžeme prečítať v knihe *Môj domov jediný*, ktorú vydalo Vydavateľstvo Michala Vaška Prešov 2007, v roku 25. výročia úmrtia Andreja Žarnova, významného slovenského básnika, vedca a predovšetkým človeka. Je to súborné básnické dielo Andreja Žarnova, ako aj literárna publicistika, ktorá bola doteraz čitateľovi takmer neznáma.

Na Trnavu si spomína aj v listoch v období štúdia na UK v Bratislave adresovaných Jozefovi Matovičovi. „Tak rád by som zamenil svoju izbu č. 20 s bytom oktávanským v Halenárskej ulici v Trnave. Tak rád by som to chcel všetko strhnúť späť a sedieť pri malom stolíku a písať a písať.“

Ako člen delegácie, ktorá pod vedením Andreja Hlinku navštívila centrá slovenských krajanov v USA, napísal:

„Zdá sa mi, že už by som nevedel žiť bez Slovenska. Vidím, tak úzko som pripútaný k nemu láskou. A láska, tá zvlášť tuná, v ďalekej cudzine, rozohňuje. Tu pochopujem opravdive, čo je vlasť, otcina. Tu som sa ju naučil tisíckrát vážnejšie cítiť, milovať, než som si ju vážil, cenil predtým doma. Skutočne, kto chce vlasť opravdive milovať, ten nech ide do cudziny a tam to skúsi. Neraz sa mi zacnie po domove, neraz si zaspievam Schneiderovu ‚Hoj vlasť moja, ty zem drahá, ja zo srdca ťa milujem!‘ Koľko svätých tónov, koľko horúcich citov, koľko vznešenosti a duševnej nádhery v tej piesni! Ja to aspoň viem precítiť a prežiť.“ Autor týchto slov nevedel, že príde čas, keď bude musieť bez Slovenska nielen žiť, ale ani umrieť mu v rodnej vlasti neumožnia.

Andrej Žarnov s rodinou musel opustiť Slovensko, lebo ako svedkovi zločinov v Katynskom lese, ktoré spáchal Sovietsky zväz, mu hrozilo veľké nebezpečenstvo. V septembri t. r. usporiadal Poľsky inštitút v Bratislave viaceré akcie, ktorými pripomínal túto veľkú tragédiu poľského národa, kde im bola vyvraždená takmer celá vojenská elita. Všetci diskutujúci sa veľmi pochvalne vyjadrovali o Andrejovi Žarnovi, o jeho principiálnosti a že na rozdiel od iných svoj podpis zo zápisnice, ktorá určila pravého vinníka, nikdy neodvolal.

A znova platia básnikove slová, ktoré napísal 29. novembra 1941, že iba kultúrny národ má právo na život! „Nech v budúcnosti prinesie slovenská kniha viacej radosti a viac vzdelanosti do všetkých vrstiev národa, aby sme sa stali hodnými honosného titulu kultúrnych ľudí a vyspelého národa.“ Taktiež hovoril, že život smrťou nekončí, dôležitá je stopa, ktorú po sebe zanechá. Andrej Žarnov nám zanecháva aj svedectvo o stave tlače v roku 1935, keď v Eláne napísal: „Strániť sa dávať korisť niekedy až nepríčetnej dennej tlači!“ Zaujímavé by bolo poznať jeho názor na súčasnú tlač. Možno by znova zopakoval: „Denná tlač je nezodpovedná, menlivá, vrtkavá a predajná, umelcovo slovo však musí byť zodpovedné. Pre prítomnosť i budúcnosť.“

Andrej Žarnov videl ďaleko za horizont storočia, v ktorom žil. Žiaľ, jeho myšlienky sa k nám dostávajú len sporadicky. Ako napríklad táto, ktorú napísal v roku 1929 pre *Rozvoj*: „Keď chcete vykonať poslanie svoje, musíte vedieť viac, než my sme vedeli, musíte byť viac charakterní, než my sme boli, musíte viac pracovať, než my sme pracovali, musíte sa viac učiť, než sme sa my učili!“

Básnik, ktorý tak miloval Slovensko a jeho ľudí, musel zomrieť v USA, ďaleko od rodnej dediny, chalupy. Jeho popol, ako aj jeho manželky a syna Karola, je uložený v hrobe jeho prvorodeného syna Ivana na Ondrejskom cintoríne v Bratislave.

Margita KÁNIKOVÁ, foto: archív autorky

Maco Maťo z Poľska hľadá v divadle hniezdo

Človek chodiaci permanentne po zemi nemá ani tušenie, čo za drámy sa dejú v korunách stromov. Napríklad v čase, keď vtáci kladú vajíčka. Kým sa vtáčí rodičia tešia novým prírastkom do rodiny, druhým okom musia sledovať, či sa ich budúce deti nestanú potravou niekoho iného. Tak to bolo aj v lese, kde býva maco Maťo, líška a rodiny drozda, sýkorky a sláviky. Stačil okamih nepozornosti a... mali po vajíčkach. Teda, okrem maca

Maťa. Ten vajíčko nestratil. Ten vajíčko našiel. Veľké, strakaté, kukučie, ktoré nikto nechcel. A tak sa ho ujal a rozhodol sa, že vtáčika vysedí on. Hoci je aj veľký a ťažký. Vyliezol na strom a nič si nerobil z posmeškov ostatných zvieratiek. Ani z hundrania a vyhrážania tata maca. Že sa správa nedôstojne, neštandardne a hanebne. Nakoniec ho dobrý malý macko svojimi rečami o potrebe pomôcť nevinnému vajíčku tak opantal, že sa tato maco zainteresoval a sám hľadal náhradnú rodinu. Žiaľ, na nesprávnom mieste. Lebo hoci sliepka mala vo svojom portfóliu aj takéto služby, bola akási hysterická a s macovcami si neporozumela. Nakoniec to celé dopadlo veľmi, ale veľmi nečakane. Z vajíčka vykukla malá, roztomilá kukučka, ale prvý, koho na tomto svete zbadala, bola líška! Tá sa nakoniec posadila na vajce a zohriala ho, hoci jej pôvodný zámer bol, priznajme si, odlišný od zámeru maca Maťa. A tak malo malé kukučka zaujímavých rodičov – a čo ho v živote ďalej čaká, sa malý divák nedozvie. Teda, aspoň z novej inscenácie Divadla Jána Palárika Maco Maťo hľadá hniezdo, ktorá mala premiéru na konci októbra.

Príbeh maca Maťa do Trnavy pricestoval z Poľska. Jeho autor Jan Wilkowski ho napísal už pred viac ako štyrmi desaťročiami, no stále sa na divadelných scénach s úspechom uvádza. Trnavskí divadelníci pozvali na jeho naštudovanie na Slovensku riaditeľa bábkového divadla z Lublinu Arkadiusza Klucznika, ktorý už Maťa (vlastne, v Poľsku sa volá Tadeusz, no čo už by robil na Slovensku s takým komplikovaným menom) naštudoval s bábkami. Ale práca v Trnave so živými hercami sa mu, ako sám povedal, veľmi páčila. A páčilo sa mu aj trnavské divadlo a tešil sa na reakcie detského publika. Sám si Maťa – Tadeusza pamätá zo svojich detských čias, keď ho vodila do divadla mama. Kým vyrástol na režiséra, hru stačili okrem Poľska uviesť aj v Litve, Lotyšsku, Mexiku, Fínsku i Brazílii.

Že Maťo rozpráva na javisku po slovensky, je zásluha Daniela Heviera. Hru preložil na objednávku z Trnavy. Podľa umeleckého šéfa divadla Jána Zavorského sa mu do toho zo začiatku ani príliš nechcelo. Ale iba do času, kým si text hry neprečítal. Potom to už išlo rýchlo a výsledkom je tradičná hevierovská hravosť. Blízka detskému divákovi a k tomu ešte aj tie pekné pesničky. Lebo maco Maťo je taký malý detský muzikálik, kde vtáci a, prirodzene, i ostatné zvieratká spievajú a ešte k tomu aj tancujú. Ide im to „od ruky“, fičia na súčasných módných hudobných trendoch. To je zásluha autora hudby Michala Kowalczyka. Hra je určená divákom 5+, teda takým, ktorí si už občas

posedia pred televízorom pri nejakej tej hitparáde a zasiahol ich nekončiaci sa prúd hudby zo všetkých možných médií. „Je to hrôza a strach, je to hrôza a strach, maco sedí na vajciach,“ opakujú pri tanci napríklad. Choreograf Jaroslav Moravčík sa situácii prispôbil a vznikli pekné „videoklipy“. Aj s potrebnou farebnou hravosťou, dôležitým momentom na upútanie pozornosti malého diváka. Kostýmy, ktoré deťom pomôžu domyslieť si úlohy a charaktery postáv, i scénu vytvorila Eva Farkašová.

Režisér si do obsadenia rozprávkového príbehu vybral hercov z najmladšej generácie – maca Maťa hrá Martin Križan, jeho tata Tomáš Mosný. Postavu líšky vytvorila Judit Lax, sýrkorky Barbora Baszová, drozdice Petra Blesáková, drozda Miroslav Beňuš a dudka Stanislav Staško. Podľa reakcií detí na premiérových predstaveniach sa maco Maťo môže tešiť ne véeélkú kopu repríz.

Dáša Ondrušková, TASR, foto: www.djp.sk

Trnavské prostredie bolo hudobne obohacujúce

Podľa Ladislava Burlasa sú dnes veľké rozdiely medzi hľadiskom a javiskom

Medzi predstaviteľov slovenskej hudobnej moderny a zároveň generácie významných tvorcov slovenskej národnej hudby 20. storočia patrí nepochybne hudobný skladateľ Ladislav Burlas. Trnavský rodák preslávil svoje mesto napríklad aj hudobnou teóriou. Po trnavských štúdiách absolvoval estetiku a hudobnú vedu na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave a u skladateľa Alexandra Moyzesa hudobnú vedu na Konzervatóriu a neskôr kompozíciu na Vysokej škole múzických umení v Bratislave. Sčasti zostal týmto pracoviskám verný aj počas celého svojho profesionálneho života, okrem toho napísal desiatky skladieb (väčšina z nich je nahratá v rozhlase alebo vyšla na LP platniach) a teoretických prác. Pôsobil aj vo funkcii pred-

sedu Slovenského zväzu skladateľov. Jednou z jeho najnovších aktivít je napríklad spolupráca s novozaloženou Katedrou hudby na Fakulte prírodných vied Žilinskej univerzity a teoretičkou Renátou Beličovou. Hudobný skladateľ Ladislav Burlas je však aj častým návštevníkom nášho mesta a jedna z návštev bola aj príležitosťou, aby si pripomenul na svoj vzťah k Trnave.

„Ak by som mal hovoriť o svojich koreňoch, musím hovoriť komplexnejšie. V Trnave som získal veľmi kvalitné základné a stredoškolské vzdelanie. A myslím si, že v tom čase bola Trnava svojím spôsobom na čele slovenského školstva, aj keď nemala v tom čase ešte vysoké školy. Na druhej strane, v Trnave som získal nadšenie pre amatérsku umeleckú prácu. Dostal som sa do cirkevného hudobného spolku a Mikuláš Schneider Trnavský mi umožnil pôsobiť v orchestri, a neskôr aj v zbore, hrať na organe v Dóme sv. Mikuláša. Potom som pôsobil ako školský organista. Maturita našej generácii dala veľmi veľa, zistil som to pri prijímacích skúškach na fakultu – čo mi dalo trnavské prostredie a vzdelanie, nielen v rámci školy, ale aj v rámci vtedajšej spoločnosti.“ Podľa hudobného skladateľa Ladislava Burlasa bolo trnavské prostredie obohacujúce

aj hudobne – veď desiatky rokov tu existujú a pôsobia rôzne zoskupenia, a ešte v čase prevažnej hudobnej aktivity tzv. klasickej hudby sa tu formovali aj zoskupenia iných žánrov, ktoré mohli obyvateľa a návštevníka mesta obohatiť. „Symptomatické je, že napríklad v rodine Mikuláša Schneidera Trnavského, v jeho dome, sa schádzali štyria muzikanti a hrali z pasie, dobrovoľne a z lásky k hudbe sláčikové kvartetá, napríklad J. Haydna. Hovorilo sa tam o hudbe, diskutovalo, v meste boli rôzne hudobné akadémie, väčšie hudobné produkcie. Bohatý bol hudobný život aj po súkromnej linke, ktorý potom neskôr dlho v takejto forme neexistoval. K tomu sa teraz tu v Trnave vraciame a zisťujeme, kde sú rezervy a manká, ktoré by sme hudobnému životu mali vracať,“ hovorí Ladislav Burlas. Všíma si nielen hudobný život, ale aj druhú stranu javiska, teda publikum v našom meste. Aj na profesionálnych koncertoch vraj badať veľké rozdiely a odstup medzi kvalitou profesionálneho umenia a medzi schopnosťami našej verejnosti vnímať a pochopiť hudobné umenie. Podľa trnavského rodáka treba tieto medzery odhaľovať a východiská z tejto situácie hľadať v zvýraznení pôsobenia umeleckej výchovy. „Tam je veľká medzera, pretože hudobná výchova a kultúrny život vo svojej živej podobe je niekedy neznámou aj pre obyvateľov nášho mesta. Hudobný skladateľ Ladislav Burlas si aj zaspomínal, ako odchádzal z Trnavy do hlavného mesta a ako sa teraz postupne do Trnavy vracia: „Keď som zmaturoval, zostal som v Bratislave, ale vracal som sa sem celé desaťročia k rodičom a vnímal som, ako sa Trnava vyvíjala. Dnes sem chodím občas na kultúrne podujatia, na spomienkové programy mesta, ale aj na hroby svojich rodičov.“

Martin JURČO, foto: archív autora

Tretia kniha ako splnený sen

Snívanie, vrúcna túžba po niečom, aj keď len kdesi v podvedomí, je jeden z najdôležitejších prameňov, čo napája ľudský život. Je prameňom, ktorý sa občas premení na ríavu a začne strhávať chod udalostí – sen sa zmení na skutočnosť.

Presne takouto riavou je momentálne v živote poetky Beaty Vargovej-Kuracinovej vydanie jej tretej knižky, básnickej zbierky Starší o pár slov, ktorá vyšla v tomto roku vďaka Občianskemu združeniu Errata a finančnej podpore Nadácie Trnava Trnavčanom. Prezentácia tejto zbierky sa uskutoční 20. novembra 18. hodine v Štúdiu Divadla Jána Palárika v Trnave. Spoluorganizátorom podujatia je Knižnica Juraja Fándlyho.

Po dlhšej odmlke zachytáva kniha básne, ktoré v autorke dlhodobo dozrievali spolu s pramienkom túžby po vydaní, a tak je vlastne akýmsi organickým pokračovaním jej predchádzajúcich básnických zbierok (Pohladenie, 1975 a Náručie, 1978). Zbierka pozostáva zo štyroch samostatných celkov Starší o pár slov, Ako pred počiatkom, Dar-nedar, K starým studniam... Knihu nádherne, priam organicky nadväzujúc na slová básní, ilustrovala mladá výtvarníčka a grafická dizajnérka Vladimíra Pčolová.

Sama autorka Beata Vargová-Kuracinová svoju knihu predstavuje: „Prvá časť zbierky je nazretím do citového sveta večnej dvojice... Je to jeden z pohľadov na to, čo zažil azda každý – romantický začiatok vzťahu, prvé dotyky, očarenie, vytváranie

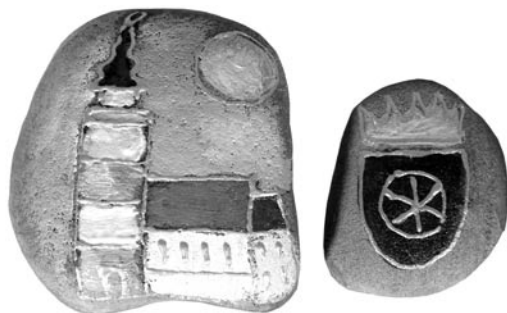
väzieb, spoločného domova, ale aj postupné odcudzovanie, vzdalovanie, odchádzanie, návraty a odovzdávanie sa deťom. V časti Ako pred počiatkom sa vraciam do histórie a trochu odosobnene i osobne sa pokúšam tušiť, ako sa v histórii vyvíjal vzťah muža a ženy. Kdesi v nás je stále volanie divočiny, príťažlivosť ohňa a naša osobná história je históriou ľudstva ako takého... Dar-nedar mapuje priestor, z ktorého som vzišla – rodina, miesto za stolom, mesto, v ktorom žijem... Človek je vlastne jeden obrovský trezor plný neopakovateľných zážitkov a s jeho odchodom sa celé to bohatstvo stráca nevedno kam – možno do takého kolektívneho trezoru, ktorého súčasťou sa niekedy staneme. Nie je predsa možné, aby sa toľko fantastické energie len tak stratilo... Cyklus K starým studniam je prebratý z knihy Náručie. Veľakrát si uvedomujem tesné prepojenie vlastného života so životmi iných – s rukami, ktoré nás vyniesli tam, kde môžeme počúvať krásnu hudbu, čítať básne, liečiť sa liekmi, ktoré pre nás dávno v histórii ktosi vytvoril, overil a my sme často už len prijímateľmi týchto zázrakov. Je to zamyslenie nad tým, že ak človek zanechá po sebe stopu, nezanikne.“

Okrem samotnej autorky knihu predstavia aj herci divadla Disk, ktorí pripravili poetické pásmo Starší o pár slov z rovnomennej časti zbierky ako malú javiskovú formu. Srdečne na toto stretnutie s Beatou Vargovou-Kuracinovou a jej poéziou pozývame všetkých priateľov literatúry.

Miroslava K. VALOVÁ

Maľovanie na kamene a kvíz o histórii Trnavy

Západoslovenské múzeum v Trnave s finančným príspevkom Mesta Trnava pripravilo pre žiakov základných škôl v Trnave program pri príležitosti 770. výročia povýšenia Trnavy na slobodné kráľovské mesto. Cieľom je obohatiť vedomosti žiakov o histórii svojho mesta zábavnou formou.

Projekt, ktorý sa začal 15. októbra, je rozdelený na dve časti. Na úvod lektor so žiakmi navštívi expozíciu Dejiny Trnavy a urobí krátky výklad primeraný ich veku. Pre žiakov I. stupňa je pripravená výtvarná dielňa v herni múzea pod názvom Maľujeme na kamene. Materiál je v cene vstupenky. Päť najkrajších kamienkov označených menom autora a školou bude po ukončení projektu vystavených v múzeu.

Pre žiakov II. stupňa je pripravený kvíz o histórii Trnavy. Odpovede na otázky nájdu žiaci priamo v expozícii, alebo ich spomenie lektor v úvodnom výklade. Kvízové listy so správnymi odpoveďami označené menami žiakov a názvom školy budú zaradené do zlosovania po ukončení projektu, ktorý potrvá do 29. januára 2009. Troch výhercov čakajú pekné knihy. Mená výhercov zverejníme v marcových Novinkách z radnice.

-redakcia-

Ako Slovenku vyhlásili na Balkáne za sväticu

Písal sa rok 1980. Záhrada najlepšieho hotela v Poreči bola nabitá opálenými atraktívnymi krásavicami a mužmi, ktorí sa zvrátili v rytme posledného hitu Funky Town. Potom vyhlásil kapelník Džery Shejbal do mikrofónu, že na zvláštne želanie hostí zahráme skladbu Jugoslavia, ktorá sa v tej dobe stala druhou, neoficiálnou hymnou krajiny. Keď sme začali hrať, všetci čašníci, čašníčky a aj hostia – Srbi, Chorváti, Macedónci, Slovinci a Čiernohorci – sa chytili za ruky, tancovali kolo a spievali s nami: „Kaka si mi draga bila, domovina moja mila, Jugoslavia, Jugoslavia...“. Po skončení piesne sa ozval obrovský potlesk, ktorý plynulo prešiel do skandovania: „Tito je naš, mi sme Titovi!“.

O sedem rokov neskôr som hral s ďalším zoskupením Prameňov v záhrade „najlepšieho“ hotela Hviezda v Báčskom Petrovci, centre slovenskej menšiny v srbskej Vojvodine. Jeho majiteľom bol Janko Domček, ktorý sa občas vyhlasoval za „najlepšieho Slováka na svete“. Keď sme zahráli pieseň Juhoslávia, strhol sa veľký krik. Niektorí muškarcia začali hádzať o zem a o steny poháre, jeden dokonca vytiahol revolver a páliac do vzduchu sa prihnal ku kapele. Predstavil sa nám ako domáci Slováč, poet, a vyhlásil, že po Titovej smrti má pieseň Jugoslavia už iba jednu slohu: „Od Pirina až po Triglava velike se drama odigrava, zbogom Jugo, tražim nešto drugo...“ Potom vystrúhal pred našou speváčkou Annou cyranovskú poklonu a odišiel s milicionármi, ktorí sa snažili urobiť v sále poriadok.

Anna, ktorá vtedy spievala v Prameňoch, bola veľmi pekná. Mala na chlapov podobný magický vplyv ako spomínaná pieseň Juhoslávia, ale na rozdiel od nej prebúdza v nich trochu odlišné vášne. Či už to boli Slováci, Srbi, Chorváti, Macedónci, Slovinci alebo Čiernohorci, všetci sa v jej prítomnosti začali plašiť ako mladé zrebce.

Záhrada Hviezdy bola večer čo večer preplnená, mládenci prinášali Anne kvety a jej všetky spevácke výkony odmeňovali dlhotrvajúcim potleskom a nadšeným revom. Na želanie publika sme potom vo Hviezde hrali väčšinou slovenské skladby. Najväčší úspech slávila pieseň Jeseň, ktorú som napísal spolu s trnavskou poetkou Zlatkou Matlákovou.

Po koncertoch domáci pozývali Pramene s Annou na veľkolepé hody, skoro každú noc a vždy v inom dome. Stoly sa vždy prehýbali od dobrého jedla a pitia, lebo každý hosťiteľ chcel byť najlepší. Krásna bola írečitá petrovská slovenčina, ktorú si vojvodinskí Slováci zachovali odvtedy, ako sem v osemdesiatom storočí prišli, aby nahradili Turkami vyrazených obyvateľov. Na návštevách sa jedlo, pilo a spievalo. Občas sa stalo, že nám domáci ukazovali zbrane z druhej svetovej, ktoré vytiahli z tajných skrýš. Pištoly, pušky a guľomety boli starostlivo ošetrované a väčšinou zabalené v hrubom naolejovanom papieri. Pýtali sme sa, prečo, a oni hovorili, že o chvíľu u nich vypukne vojna. Vtedy sme sa tomu ešte smiali.

Po prebdených nociach nás hostitelia privádzali pred Hviezdu za brieždenia na autách, z ktorých cestou občas niekto vypadol za škodoradostného vyvreskovania kohútov a štípania vypasených petrovských komárov.

Pred Hviezdou boli z oboch strán cesty vysadené dlhé rady ruží. Tie postupne zo záhonov mizli a končili v Anninej izbičke, kde sa už nedalo kvôli nim ani otočiť. Anna však všetkým nástrahám záletníkov odolávala, a tak sa stala miestnym idolom, o ktorom snívali muži rôzneho veku a spoločenského zaradenia. Snívali o nej aj tri Jelene, ktoré okolo nej s chuťou podupkávali. Bola to známa petrovská rodina – doktor Jelen

a jeho dvaja mladí synovia. Raz večer prišiel za Annou na návštevu najstarší Jeleň – vraj jej priniesol niečo proti komárom. Potom sa za dverami ozval hlas jeho syna, tak sa otec Jeleň, načisto vyplašený, skryl do skrine. Vonku na ulici stál pred rozsvieteným Anniným oblokom Jeleň najmladší. Občas hodil kontrolný pohľad do nohavíc, a potom sa snažil roztúžene preniknúť zrakom do rozsvieteného, no uterákom zahaleného okna, kde tužil cieľ svojej spaľujúcej vášne. O kúsok ďalej, so zhasnutými svetlami, stáli autá plné ďalších domácich milovníkov. Tí tiež pozorovali oblok, mladého Jeleňa pod ním i ďalšieho čiteľa, ktorý práve rezal pred Hviezdou pre Annu posledné ruže.

Jedného staršieho roľníka to tak pochytilo, že s traktorom a vlečkou hnoja vletel v noci na dvor Hviezdy, a po márnom dožadovaní sa vstupu začal na Anninej izbe vylamovať dvere. Keď ho odvádzali príslušníci milície, vyzeral, akoby ho viedli na popravu. Postihlo to aj hráča Prameňov, Róma Zoliku, ktorý sa natieral krémom, namiešaným doma v lekárni, aby na Balkáne netmaval. Nepomohlo, napriek tomu, že sa slnku vyhýbal ako čert krížu. Krásne čierny ako čert, priznal Anne, že ho to tiež chytilo...

Anna žila v srdciach mužov tohto poľnohospodárskeho regiónu bez ohľadu na vek. Šéfa Hviezdy, najlepšieho Slováka Janka Domčeka, preveľmi škorelo, že na zvedavé otázky známych, aké je to s Annou, nevedel povedať ani „mäkké f“. Preto sa raz v noci po hraní rozhodol, že dá tieto veci do poriadku. Začal tým, že usporiadal večierok pre kapelu a personál Hviezdy. Alkohol tiekol potokom, Janko podával aj vychýrené petrovské klobásky. Bolo pár hodín po polnoci, keď sa Anne začali zatvárať oči a povedala, že ide spať. Domáci práve vtedy spievali „Vôľa mi je vôľa, za šuhaja iti, lenže sa ja bojím, že ma bude biť. Neboj sa, diovčatko, nebudem ťa bíjať, len ty nechodievaj, de ja budem píjať. De ja budem píjať v krčme pod stenami, v krčme pod stenami, s mladými ženami. S mladými ženami vínečko vypíjať, neboj sa Anička, nebudem ťa bíjať“. Pri poslednej slohe sa vytratil aj Domček.

Po ďalšom hromadnom prípitku som vyšiel na vzduch. Keď spev a krik na malú chvíľku stíchol, z Anninej izby som začul krik. Utekal som ozlomkrky hore. Príčina kriku sa vyjavila už pri prvom pohľade: Anna splašene pobiehala a Domček na neistých nohách, s kalnými očami a rozpaženými rukami, ju naháňal ako sliepku stratenú z krdla. V malom priestore nemohol neuspieť, tak som ho pre istotu odchytil a vyhodil von. Anna sa zamkla zvnútra a ja som zaspal s pocitom dobre vykonanej práce.

O pár hodín ma zobudil treskot na dvere. Keď som otvoril, predo mnou stáli dvaja milicionári a žiadali pas. Pozreli doň, zobrali ho a vzápätí zobrali aj mňa. Na policajnej stanici mi predložili na podpis zápisnicu, v ktorej stálo, že som sa Domčekovi vyhrážal, oplzlo mu nadával a chcel ho biť. Nepodpísal som. Potom som musel vylôžiť na stôl obsah vreciek a aj šnúrky z topánok – vraj, aby som sa neobesil, a hneď ma zamkli do zamrežovanej cely. Vtedy sa mi v pamäti vynorila pieseň, ktorú večer spievali domáci v Hviezde: „Ej džandári, džandári, vy ste veľkí klamári, sklamali ste diovča, ichaj, ťuchajlom, za štyri toliare, bože môj...“.

Popoludní ma prišla pozrieť do basy krásna Anna. Pozrela na mňa zvláštnym pohľadom, ktorý ma príjemne rozrušil. Povedala mi, že vysvetlila po pravde šéfovi polície Tomášovi, čo sa večer v jej izbe prihodilo. Ten, zrejme pod vplyvom Anninho magického pohľadu, pochopil, že som iba bránil jej česť, lebo hodinku pred hraním mi vrátili šnúrky od topánok a pustili ma, vraj, aby som stihol hranie.

Správa o incidente sa bleskovo rozšírila po Petrovci. Večer bola Hviezda úplne natrieskaná. S policajným šéfom Tomášom prišli v civile aj takmer všetci príslušníci petrovskej milície. Bolo to vynikajúce, lebo za každú pieseň nám platili tisícovkami.

Drobné vtedy nemali v Juhoslávii už žiadnu cenu. Platili nám aj iní a odvtedy to tak bolo každý večer. To nás držalo nad vodou, lebo v lete 1987 bola v bývalej Juhoslávii takmer dvestopercentná inflácia. V ten večer som sa s Tomášom – šéfom milície aj s milicionármi skamarátil. „Nie, že mi to vrátiš, keď prídem na Slovensko,“ smial sa Tomáš. „Možno aj,“ škeril som sa, „ale šnúrkach určite nechám.“ Práve v tých chvíľach rozjarený petrovský muzikant Cerovský vypálil na tanečnom kole do vzduchu šesť rán z nelegálne držaného revolveru ráže 9mm a milicionári v civile sa ho s chuťou ujali. Od tohto dňa sme mohli cez voľný deň hrať, kde sa nám zachcelo, nikto nám nehrozil vyhostením a odňatím pasu. „Džandár“ Tomáš nám dal zelenú, Domček sklopil chvost, ja som sa stal miestnym národným hrdinom a Anna zostala nedotknutým idolom.

Zmluva Prameňov v Petrovci sa pomaly končila. Istý vysokopostavený vojenský juhoslovanský dôstojník vo Hviezde raz večer sentimentálne skríkol, že treba niečo robiť, veď tu ide o česť mestečka, a že sa ešte nestalo, aby „pevačica“ odišla odtiaľto ako „svetica“.

Tušil som, že keby teraz miestne kance a jelene svorne zatrúbili do útoku, boj o Anninu česť by som už asi nevyhral. Na poslednom rozlúčkovom vystúpení som preto za obrovských ovácií ubezpečil všetkých vo Hviezde, že Pramene si len na chvíľu odsokčia domov, na Slovensko, a znovu sa vrátia. Netušili, že v skutočnosti nie som čestný hrdina, ale jeden nezodpovedný a organizačne neschopný človek, a tak nás so slávou prepustili. Muži čakali celé týždne, mesiace..., ale márne. Žiadna ďalšia modifikácia Prameňov s krásnou speváčkou Annou sa už v Báčskom Petrovci neobjavila. A tak po roku, aby neutrpla česť mestečka, vyhlásili slovenskú Annu „pevačicu“ za „sveticu“.

Marián MRVA

Tenisová lahôdka na trnavskej antuke

Vrcholné športové podujatie k 770. výročiu udelenia výsad slobodného kráľovského mesta za účasti zástupcov 21 krajín z celého sveta

Vynikajúco obsadený tenisový turnaj ATP Challenger Trophy 2008 (dotácia 100 000 USD + 25 000 USD hospitality) bol vrcholným športovým príspevkom k oslavám 770. výročia povýšenia Trnavy na prvé slobodné kráľovské mesto. Deväťdňový program spestrilo viacero vydarených sprievodných akcií. Nechýbal deň rodín, alebo turnaj osobností a pracovníkov médií.

Hlavné dejstvo však patrilo tým najlepším. Prvé dva dni boli vyhradené pre kvalifikáciu. Počnúc 20. a končiac 28. septembrom sa podujatia zúčastnili reprezentanti 21 štátov (vlani malo zastúpenie 15 krajín). Tentoraz sa divákovi predstavili, okrem slovenských tenistov, aj športovci z Argentíny, Belgicka, Brazílie, Česka, Francúzska, Grécka, Holandska, Holandských Antíl, Japonska, Juhoafrickej republiky, Maďarska, Nemecka, Poľska, Rakúska, Slovinska, Srbska, Španielska, Švédska, Talianska a Ukrajiny. Ich prechodným domovom sa stal krásny, moderný tenisový komplex Empire na Ulici Jána Hajdóczyho. Z prvej stovky aktuálneho rebríčka ATP prišli do Trnavy až piati hráči: Španieli Marcel Granollers, Oscar Hernandez, Daniel Gimeno-Traver, Pablo Andujar a Belgičan Christophe Rochus. Pred rokom mal takúto vizitku v rovnomennom trnavskom zápole jediný tenista, Austráľčan poľského pôvodu Peter Luczak.

Roman Šmotlák, jeden zo zakladateľov challengerového zápolenia v Stupave 2006 (25 000 USD), splnil sľub, ktorý dal na záver lanskej premiéry v Trnave (50 000 USD) o dvojnásobnom zvýšení dotácie pre trnavský festival Trophy 2008. A ďalšia spolupráca nadšencov okolo R. Šmotláka s trnavskou akciovou spoločnosťou TC Slávia? Veľmi sľubná. Vlni podpísanú päťročnú spoluprácu hodľajú obe zainteresované strany dodržať. Bude to iba na prospech trnavského, ale aj celého slovenského tenisu, veď ide o druhý najvyššie dotovaný turnaj na Slovensku. Popri známých postavách svetového tenisu dostali možnosť viaceré talenty. V kvalifikácii sa predstavila i štvorica usporiadajúceho klubu (Tomáš Bohunický, Miloslav Doležal, Filip Vittek a Igor Wachter).

Milovníci excelentného športu mali možnosť sledovať v druhej polovici septembra vôbec najkvalitnejšie podujatie jednotlivcov v celej bohatej histórii trnavského tenisu. Najmä záverečný program sa v nádhernom jesennom počasí tešil širokému diváckemu záujmu.

Španielsky tenis mal zastúpenie v hlavnom turnaji dvojhry siedmimi hosťami. Jeden z nich, 30-ročný Alberto Martin (turnajová osmička), získal v Trnave najcennejšiu trofej. Za prvenstvo mu pribudlo na konto 12 250 € a do rebríčka ATP 80 bodov. Neúspešný finalista, o osem rokov mladší Nemeč Julian Reister (posledný duel prehral 2:6, 0:6), získal šek na 7 200 € a 56 bodov.

„Na Trnavu mi zostanú pekné spomienky. Nielen preto, že som u vás dosiahol najlepší turnajový výsledok v tomto roku. Stretol som sa tu s pekným tenisovým prostredím, výbornými organizátormi a ďalšími milými ľuďmi. Viem, že Trnava je futbalovým mestom a že tu oblieka dres Spartaka krajan Carlos Pérez. Mám rád futbal, palce držím španielskej reprezentácii a z klubov patrí moja priazeň mužstvu CF Barcelona. Na Slovensku som nehral prvý raz, predtým mi zapísali debut v bratislavskom challengerí,“ povedal A. Martin.

Pravda, zástavu španielskeho tenisu mali nieť v Trnave iné osobnosti. Predovšetkým turnajová jednotka, 22-ročný Marcel Granollers (52. v rebríčku ATP, v Stupave 2006 víťaz štvorhry spolu s talianskym partnerom Flaviom Cipollom) a dvojka, 30-ročný Oscar Hernandez (75.). „Nie každý deň sa človeku všetko vydará. Platí to aj o nás, tenistoch,“ obhajoval A. Martin svojich krajanov. Mal však radosť, že aspoň jemu to vyšlo. Víťaznú väzu prevzal z rúk zástupcu primátora mesta Ing. Jozefa Pobieckého, za asistencie predsedu predstavenstva hotela Empire Ing. Miroslava Hlavnu a ďalších činníkov nezabudnuteľnej tenisovej parády. Pred dvoma rokmi, na stupavskej antuke, sa tešil z rovnakej pocty Martinov krajan Ivan Navarro Pastor.

Predčasne sa s tohtoročným turnajom v jubilujúcej Trnave rozlúčili aj iní známi aktéri. Vráťane obhajcu lanskeho prvenstva, Čecha Jana Hernycha. Zo šiestich účastníkov hlavnej skupiny sa z českých tenistov najďalej prepracoval málo známy Jaroslav Pospíšil. Patril však medzi najpríjemnejšie prekvapenia, veď do hlavnej tridsaťdvojky bol zaradený na poslednú chvíľu. Stroskotal až v rušnom semifinálovom súboji, kde zostal na štíte nemeckého kvalifikanta Reistera (4:6, 4:6).

Štvorhra sa stala korisťou najvyššie nasadenej dvojice, 32-ročného Davida Škocha a 26-ročného Igora Zelenaya. Vo finále si česko-slovenský tandem poradil s rakúsko-slovenským párom Daniel Köllerer / Michal Mertinák (6:3, 6:1). Pripomeňme, že Zelenay získal v našom meste deblovú trofej aj vlni, vtedy mu bol partnerom davisupový reprezentant SR Filip Polášek.

Trnava sa stáva novou tenisovou baštou na mape turnajov ATP, ale tiež v rámci Slovenska. Svoje vysoké ambície dáva najavo už druhú sezónu i v súťažiach talentov. „Podobne ako vlani, aj tento rok sme získali dve zlaté a jednu striebornú medailu v majstrovstvách Slovenska mládežníckych družstiev,“ prezradil šéftrener mládeže TC Slávia Trnava, a. s., Marek Kubiček a pokračoval: „Príjemne nás prekvapili staršie žiačky, s prvenstvom tejto vekovej kategórie v žilinskom turnaji sme nerátali. Mladšie žiačky si vybojovali zlato na domácich dvorcoch areálu Na rybníku a dorastenci v ich piešťanskom vrchole sezóny boli strieborní. Zo šiestich národných šampionátov tenisových nádejí sme sa prepracovali medzi elitnú osmičku až v piatich prípadoch.“ Káder starších žiačok, majsteriek SR 2008, sme predstavili v októbrovom čísle Noviniek z radnice. Dnes prinášame menovky ďalších dvoch medailových tímov. Mladšie žiačky, pod taktovkou Richarda Nebylu, siahli na zlato v zostave: Linda Hercegová, Pavla Frišová, Sarah Mária Juráková, Petra Široká, Sandra Jamrichová a Tamara Kupková. Dorastenci, vedení Jurajom Jančovičom, skončili druhí. Pod tento úspech sa podpísali: Zalán Klempa (na hostovaní zo Šamorína), Miloslav Doležal, Filip Vittek, Matej Urban, Erik Opalek a na súpiske bol aj Boris Hirner.

Jaroslav LIESKOVSKÝ

Telegraficky z trnavských športovísk

Tretí titul desaťbojára Branislava Puváka v atletických majstrovstvách Slovenska

■ **TRADIČNE NA ÚVOD JESENE** – Trnavské memoriály boli spomienkou na štyri nezaobduteľné osobnosti atletiky v slovenskom Ríme. Tradičný míting na úvod jesene otvoril zástupca primátora mesta Trnavy Ing. Jozef Pobiecký. Vrháčsky štvorboj mužov (Memoriál Mikuláša Čordáša) vyhral Matej Gašaj (ŠG Stavbár Nitra), rovnaká súťaž žien (Memoriál Radky Charfreitagovej) sa stala korisťou domácej slávičky Ivony Tomanovej. Skok do diaľky bol Memoriálom Antona Hajmássyho, v ňom získal prvenstvo Lukáš Lupták zo Slávie UK Bratislava, a Memoriálom Jána Butka, tu si trofej vyskákala Klaudia Hladíková z AC Malacky. Milou udalosťou bolo odovzдание pamätnej plakety Slovenského atletického zväzu Trnavčanke Mgr. Eve Charfreitagovej pri príležitosti jej životného jubilea.

■ **MLADÉ BASKETBALISTKY V POĽSKU** – Reciprocitou za účasť kadetiek MKS Zabrze na 7. ročníku jarmočného turnaja Trnava Cup o Pohár primátora mesta, bol štart žiačok BK Slávia Trnava na turnaji v Poľsku. Zverenky Terézie Jakabovičovej a jej asistenta Vlastimila Košťala skončili v súperení štyroch tímov pod deravými košmi v Zabrze na treťom stupienku. Trnavský mestský magistrát sprostredkoval nadviazanie úvodného kontaktu oboch basketbalových klubov z partnerských miest a finančnou dotáciou umožnil jeho realizáciu.

■ **PRVENSTVO DO GYÓRU** – Štít mesta Trnavy (1 500 m na dráhe) sa bežal už 35. raz. V terajšom usporiadateľskom štábe Atletického klubu AŠK Slávia pracovala aj víťazka troch úvodných ročníkov, súčasná trénerka Ludmila Hlaváčková (za slobodna Lovečková). Pri neúčasti obhajkyne predošlého primátu Petry Mrázikovej si lepším záverom vybojovala najcennejší pohár maďarská atlétka Réka Zámboóvá (Győr, 4:

53,36 min). Tesne druhá finišovala Michaela Klobučníková (Spartak ZTS Dubnica n. V., 4:54,94), ktorá odtiahla takmer celé preteky na čelnej pozícii. Bronzový stupienok obsadila Jana Puškárová (Slávia Trnava, 5:27,16), tohtoročná majsterka SR v behu na 3 000 m cez prekážky.

■ **MESTSKÁ OLYMPIÁDA „TRNAVA 770“** – Pod týmto názvom sa stretli klienti s mentálnym postihnutím, ale aj žiaci špeciálnych základných škôl, v priestoroch Kalokagatie – CVC na Streleckej. Mesto Trnava venovalo balíčky všetkým súťažiacim. Občianske združenie Strom pri Domove sociálnych služieb na Stromovej ulici, hlavný organizátor sympatickej akcie k 770. výročiu povýšenia Trnavy na slobodné kráľovské mesto, privítalo v rôznych súťažiach nielen dospelých účastníkov, ale aj deti a mládež. Boli rozdelení do šiestich miešaných družstiev, bez ohľadu na „klubovú“ príslušnosť. Z Trnavy, okrem usporiadajúceho DSS, prijali pozvanie dve inštitúcie z Ulice Ludvika van Beethovena (Spojená škola a stacionár Náš dom), ďalej ŠZŠI na Spojnej ulici sídliska Zátvor, Spojená škola na Ulici Čajkovského. Šiestym subjektom bol DSS pre deti a dospelých v Pezinku. Hlavné motto „Nie je dôležité zvíťaziť, ale zúčastniť sa!“ platilo tentoraz ako uliate. Nevšedný zážitok umocnila aj prítomnosť Mestskej televízie Trnava. Usporiadateľskému štábu, pod vedením Mgr. Marty Országhovej, podal pomocnú ruku riaditeľ K-CVC Mgr. Andrej Havlík a šéf telovýchovného oddelenia tejto ustanovizne Mgr. Marián Mrva.

■ **VIACBOJÁRI O NÁRODNÉ TITULY** – Majstrovstvá SR vo viacbojoch pripravili atléti trnavskej Slávie. Počas dvoch dní sa v najlepšej forme prezentoval v desaťboji mužov Branislav Puvák (Školský atletický klub SPŠ Trnava). V konečnom súčte mu zapísali 6 930 bodov. Ide o druhý najlepší výkon jeho kariéry. Zverenec trénera Eduarda Čordáša získal zlatú medailu v tejto kráľovskej disciplíne už tretíkrát, čo sa doteraz nepodarilo žiadnemu inému slovenskému viacbojárovi. Teraz je Puvákovo úspech najcennejší, pretože sa atletike venuje už iba v amatérskych podmienkach (pracuje v Rakúsku), kým pri prvých dvoch triumfoch bol členom bansko-bystrickej Dukly. Medzi juniormi sa tešil z desaťbojárskeho piedestálu Viliam Papšo (Slávia Trenčín, 6 594). Osemboj dorastencov ovenčil najcennejším „kovom“ Maroša Póca (Mostáreň Brezno, 4 489).

■ **TRNAVSKÉ SOFTBALISTKY NAJLEPŠIE** – Zverenky kouča Róberta Horvátha vo farbách tímu Trnava Panthers, sa stali majsterkami Slovenska v softbale žien. „Finálová séria bola na programe v sobotu 4. októbra a naše dievčatá si v rozhodujúcich meraniach síl dva razy poradili s bratislavským družstvom Spiders,“ poskytol nám informáciu Ing. Richard Bohunický, dlhoročný zanieteny činovník softbalu z trnavského klubu na Prednádraží. Prvý duel vyhrali Trnavčanky hladko 24:2, druhý 8:2. Majstrovský kolektív tvorili: Tatiana Borisová, Kristína Jevičová, Monika Čambálová, Lívia Rakovská, Kristína Rožičová, Magdaléna Mikušová, Karolína Behúlová, Dagmar Bartovičová, Lenka Horváthová, Linda Petriková, Ivana Tiklová, Katarína Pytelová, Simona Hainsová, Barbora Lukačovičová a Lucia Melíšková.

■ **HODINU KRÚŽILI PO OVÁLE** – Trnavská hodinovka, najstaršia v rámci celého Slovenska, privítala na štarte svojho 52. dejstva 27 mužov a 4 ženy. Memoriál Pavla Minicha sa stal korisťou Ľuboša Ferenca (Fešák Team Trnava, 16 240 m) a Michaely Klimovej (AŠK Slávia Trnava, 12 760 m). Usporiadatelia z centra voľného času Kalokagatie pripravili na umelej dráhe Mestského atletického štadióna Antona Hajmássyho aj rámcový dvanásťminútový beh žiactva. Najviac metrov (2 940) absolvoval Pavol Tollarovič z ružindolskej ZŠ (tréner Ján Szabo).

■ **MARATÓNCI AJ O MAJSTRA TRNAVY** – Primátor mesta Ing. Štefan Bošňák odštartoval v nedeľu 12. októbra 68-členný pelotón 34. ročníka Malokarpatského maratónu, štvrtého najstaršieho na Slovensku. Trať z Trnavy do Lošonca a späť (42 195 m) najrýchlejšie absolvoval 26-ročný Rastislav Galovič (MK Rajec, 2:36:21 h) pred Jánom Moravcom (2:39:32), Petrom Portášikom (obaja AŠK Grafobal Skalica, 2:44:05), Lubošom Ferencom (Fešák Team Trnava, 2:45:14 – najlepší osobný výkon), Ondrejom Veselovským (PF UMB Banská Bystrica, 2:48:33 – zároveň získal titul akademického majstra SR) a Tomášom Kopčíkom (Trnava, 2:50:51). V maratónskych majstrovstvách mesta Trnavy obhájil minuloročný primát Ferenc, strieborný bol Kopčík, bronzový Elvis Škultéty (3:18:41, celkovo osemnásty) a štvrtý Milan Vago (3:29:50) z usporiadajúcej TJ STU absolvoval už svoj 106. maratón bez jediného vzdania sa. Zo šiestich žien prešla cieľovou métou na prvej pozícii Bratislavčanka Andrea Walterová (3:21:47). V ideálnych poveternostných podmienkach sa zároveň bežal pod Malými Karpatmi aj premiérový polmaratón TRNAVA 770, venovaný nedávno zosnulému univerzitnému profesorovi Pavlovi Gleskovi. Spomedzi 51 štartujúcich na 21,1 km zvíťazil 35-ročný Ján Fábber (OcÚ Suchá nad Parnou, 1:15:11 h). Ďalšie poradie: 2. Peter Píala (AŠK Grafobal Skalica, 1:15:59), 3. Marián Vrábek (Imeľ, 1:17:50), ... 11. Michal Puškár (AŠK Slávia Trnava, 1:29:18), 15. Erika Farkašová (AŠK Grafobal Skalica, 1:32:35).

Ďalšie aktuality o telesnej kultúre v slovenskom Ríme nájdete na internete www.trnava.sk a www.prednadravie.sk (rubrika Športové správy).

Jaroslav LIESKOVSKÝ

Recepty zeleninových jedál

Plnené paradajky – recept zo súťaže Dni zdravia

Potrebuje: 5 väčších paradajok, 150 g syra ementálu, 150 g čerstvých šampiňónov, malú cuketu, šalát, soľ, biele korenie, lyžicu masla, čerstvú bazalku.

Na panvici roztopíme maslo, pridáme nakrájané šampiňóny a na malé kocky nakrájanú cuketu. Restujeme približne 7 minút, pridáme soľ a korenie. Premiešame a necháme na panvici ešte asi 2 minúty. Potom zmes odložíme. Paradajkám zrežeme vrch, zbavíme ich jadrovníkov a naplníme zmesou šampiňónov, cukety a postrúhaného syra. Navrch každej naplnenej paradajky položíme lístok bazalky a tenkú hoblinu syra. Vložíme do vyhriatej rúry (180 °C) a zapekáme asi 15 minút. Podávame na čerstvých listoch šalátu.

Recept do súťaže zaslala Ing. S. Rosenbergerová z Trnavy

Cícerová polievka – recept z kurzu zdravej výživy

Potrebuje: 500 g cíceru, 1 veľkú cibuľu, 6 strúčikov cesnaku, hrst jemných ovsených vločiek, soľ, jemné bylinky, mlieko (sójové).

Cícer namočíme cez noc. Malú časť odložíme bokom a ostatnú časť uvaríme do mäkka. Ešte horúce rozmixujeme. Na panvici osmažíme pokrájanú cibuľu a keď sa začne sfarbovať, pridáme nasekaný cesnak. Všetko pridáme k cíceru. Zahustíme ovsenými vločkami, osolíme a zjemníme sójovým mliekom. Na suchej panvici postupne zohrievame odložený cícer až sa vysuší a za stáleho miešania opraží. Opražený cícer dáme do polievky, na tanieri posypeme bylinkami.

Rubriku vedie MUDr. Bohumil CHMELÍK

Zdravé mesto v skratke

■ Prednáška o diagnostike a liečbe ochorení kĺbov

Kancelária Zdravé mesto Trnava vás pozýva na prednášku šiesteho ročníka cyklu Zdravie všetkými pohľadmi (Škola verejného zdravia) na tému Diagnostika a liečba ochorení kĺbov, nové možnosti liečby, výmena veľkých kĺbov, ktorá sa uskutoční 27. novembra o 17.00 h v zasedačke na Trhovej ulici č. 2 (býv. Tatrasklo). Prednáša MUDr. Ján Kuchta, PhD. – prednosta Traumatologicko-ortopedickej kliniky, Trnavská univerzita.

■ O reumatických chorobách a najzdravšom nápoji

Kancelária Zdravé mesto Trnava v spolupráci s Ligou proti reumatizmu v Trnave vás pozýva 14. novembra 2008 o 15.00 h do veľkej zasedačky v budove bývalého Tatraskla na Trhovej ulici 2 na prednášku nazvanú Mysli pozitívne. O tom, ktoré reumatické choroby nás môžu prekvapiť v strednom a vyššom veku, bude hovoriť Jozef Rovenský, DrSC., FRCP. Informovať o európskej iniciatíve pre pacientov s reumatickými chorobami s názvom Dotyky bude MUDr. Martin Matejka. Prečo môžeme považovať za najzdravší nápoj čaj, vysvetlí poslucháčom Dr. Peter Sliva.

■ Výstava o problematike drogových závislostí

Mesto Trnava – Kancelária Zdravé mesto, Krajské riaditeľstvo policajného zboru v Trnave, Trnavské osvetové stredisko a Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Trnave vás pozývajú na interaktívnu výstavu Súvislosti – otázky a odpovede, ktorá sa uskutoční od 18. do 27. novembra od 9.00 do 14.00 h v priestoroch trnavskej radnice. Téma výstavy je zameraná na problematiku

závislostí od alkoholu, fajčenia a drog. Je určená deťom základných škôl. Podujatie je súčasťou Týždňa boja proti drogám.

■ Nefajčiarsky deň – vymeňte cigaretu za jablčko

Kancelária Zdravé mesto Trnava a Centrum výchovnej a psychologicko-preventívnej pri Pedagogicko-psychologickej poradni v Trnave pri príležitosti 21. novembra – Nefajčiarskeho dňa pripravuje pre občanov aktivity zamerané na odvykanie od fajčenia. V tento deň sa budú môcť občania mesta Trnava stretnúť so žiakmi základných škôl v Trnave a v Zvare, ktorí fajčiarom ochotne vymenia cigaretu za jablčko.

V priestoroch Regionálneho úradu verejného zdravotníctva na Halenárskej 23 bude poskytované 21. novembra v čase od 8.00 do 13.00 h individuálne poradenstvo zamerané na odvykanie od fajčenia s poskytnutím zdravotno-výchovných materiálov. Aj tu sa bude vymieňať cigareta za jablko.

■ Konferencia poskytovateľov sociálnych služieb

Mesto Trnava organizuje v rámci Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Konferenciu poskytovateľov sociálnych služieb rodinám s deťmi. Táto sa uskutoční 11. novembra 2008 od 9.00 h do 14.00 h v priestoroch zasedacej miestnosti Mestského zastupiteľstva mesta Trnava na Hlavnej ulici 1 v Trnave. Konferencia sa koná pod záštitou primátora Ing. Štefana Bošňáka.

■ Týždeň boja proti drogám v Trnave

Európsky týždeň boja proti drogám bol vyhlásený v roku 1995 na podnet Eu-

rópskej únie. Na základe tejto iniciatívy pripravujeme každoročne Týždeň boja proti drogám v Trnave. Tohtoročný sa uskutoční od 24. do 28. novembra v Centre voľného času – Kalokagatii. V jeho rámci sú pripravené výchovno-preventívne stretnutia žiakov základných a stredných škôl s odborníkmi v oblasti drogovej prevencie a drogovej závislosti. Témou týchto stretnutí bude Prečo

a ako povedať droge NIE. Pre koordinátorov drogových závislostí na školách je určený odborný seminár, ktorý sa uskutoční 27. novembra.

Organizátormi podujatia sú Mesto Trnava – Kancelária Zdravé mesto, TTSK – Trnavské osvetové stredisko, CVČ Kalokagatia a Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trnave.

Starostlivosť o ľudí s duševným ochorením

Cieľom činnosti novozaloženej neziskovej organizácie KOMPAS – Komunitná pomoc a starostlivosť so sídlom v Trnave je zvýšiť povedomie občanov o otázkach duševného zdravia a duševnej choroby, zlepšenie vzdelávania odborníkov v oblasti moderných trendov komunitnej starostlivosti o duševné zdravie a predovšetkým skvalitnenie služieb poskytovaných ľuďom s duševným ochorením a ich príbuzným. Založenie tejto neziskovej organizácie je reakciou na potrebu venovať zvýšenú pozornosť oblasti duševného zdravia, ktorú zdôrazňuje Svetová zdravotnícka organizácia, a ku ktorej sa vláda SR zaviazala v Národnom programe duševného zdravia.

Problematika ľudí s ťažkými duševnými poruchami je ešte aj v súčasnej dobe často odsúvaná do úzadia. Problémy ľudí s duševnou chorobou a ich príbuzných sú prehliadané napriek ich závažnosti a napriek mnohým efektívnym stratégiám, ktoré sú k dispozícii na ich riešenie. Medzi najčastejšie problémy ľudí s duševným ochorením patrí stigmatizácia zo strany spoločnosti a z toho vyplývajúca spoločenská izolácia, dôraz na hospitalizáciu v liečbe, ktorá však vedie k znehodnoteniu sociálnych kompetencií a vybudovaných sociálnych vzťahov, a samozrejme tiež k mnohým problémom v oblastiach každodenného života po návrate človeka do komunity. Podstatou komunitnej starostlivosti o duševné zdravie je poskytnúť ľuďom s duševnou chorobou pomocnú ruku po prekonaní akútnej fázy ochorenia, a to prostredníctvom flexibilných, efektívnych a kvalitných služieb priamo v komunite. Ide predovšetkým o pomoc v oblasti bývania, práce, znovuzískania alebo rozvíjania sociálnych zručností, zmysluplného trávenia voľného času a prekonávania spoločenskej izolácie.

Zámerom neziskovej organizácie KOMPAS – Komunitná pomoc a starostlivosť je preto vytvoriť taký systém starostlivosti o duševné zdravie, ktorý na jednej strane umožní účinne posilniť duševné zdravie a tak predchádzať duševným poruchám, a na strane druhej vedie k oslobodeniu ľudí s duševnou poruchou od izolácie a paternalizmu, či už formou sociálneho vylúčenia z komunity, alebo prehlbovania závislostí od inštitúcií. Tým sa vytvoria predpoklady na to, aby ľudia s duševnými poruchami žili dôstojne a kvalitným životom tak, ako ostatná populácia v komunite.

V prípade záujmu o danú problematiku môžete kontaktovať členov neziskovej organizácie na emailovej adrese kompasno@gmail.com, prípadne Kanceláriu Zdravé mesto Trnava, s ktorou táto nezisková organizácia spolupracuje.

Mgr. Dita LECZOVÁ, riaditeľka KOMPAS – Komunitná pomoc a starostlivosť, n. o.

Návrhy na udelenie ocenenia mesta Trnava

Stalo sa už tradíciou, že do konca kalendárneho roka môžu občania podávať svoje návrhy na osobnosti alebo kolektívy, ktoré podľa ich názoru spĺňajú podmienky na udelenie ocenení mesta Trnava. Podľa všeobecne záväzného nariadenia sú stanovené druhy ocenení a podmienky k ich udeleniu takto:

Čestné občianstvo mesta Trnava osobám, ktoré sa zvlášť významným spôsobom zaslúžili o mesto Trnava a jeho obyvateľov, o priateľstvo medzi národmi a partnerskými mestami, alebo ktoré obohatili ľudské poznanie vynikajúcimi tvorivými výkonmi. Čestné občianstvo mesta Trnava možno v odôvodnených prípadoch udeliť in memoriam.

Cena mesta Trnava za vynikajúce tvorivé výkony, za významné umelecké úspechy, ktoré prispeli významným spôsobom k ďalšiemu rozvoju mesta, za propagáciu a zviditeľňovanie mesta doma i v zahraničí. Cenu možno udeliť jednotlivcom i kolektívom, v odôvodnených prípadoch aj in memoriam.

Uznanie za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Trnava za významnú činnosť osôb, ktoré sa zaslúžili o rozvoj mesta a mimoriadne výkony v oblasti kultúry, športu, vedy, techniky, podnikania a podobne. Cenu možno udeliť jednotlivcom i kolektívom.

Pamätné tabule, busty alebo pomníky

Mestské zastupiteľstvo môže schváliť zhotovenie a umiestnenie pamätnej tabule, busty alebo pomníka za mimoriadne výkony obyvateľov Trnavy, ktoré obohatili ľudské poznanie, resp. národnú kultúru a presiahli regionálny význam, za mimoriadne aktivity obyvateľov Trnavy, ktoré prispeli k upevneniu štátnosti a ekonomickému rastu nášho štátu, za mimoriadne aktivity obyvateľov Trnavy v boji za mier a ľudské práva presahujúce regionálny význam, za mimoriadne významnú činnosť osôb alebo inštitúcií, ktoré sa zaslúžili o to, že podstatne vzrástol nadregionálny význam Trnavy.

Návrhy na udelenie ocenení je potrebné doručiť do 31. decembra na adresu: Mgr. Viera Hrdinová, Kancelária primátora – referát protokolu, Hlavná 1, 917 71 Trnava.

Predložené návrhy posudzuje komisia pre udeľovanie ocenení a schvaľuje mestské zastupiteľstvo.

Rozkopávky na chodníkoch a komunikáciách

Na nasledujúcich riadkoch prinášame informácie o tom, ktoré ulice a chodníky budú v najbližšom období rozkopané a z akého dôvodu. Ďakujeme občanom za strpenie dočasne zhoršených podmienok v týchto miestach.

Do 30. novembra ■ **Rozkopávka chodníka na Bulharskej** – výstavba mestskej kanalizácie.

Do 30. novembra ■ **Rozkopávka a čiastočná uzávierka ulíc J. Hlúbika, Robotnícka a Krížova** – rekonštrukcia plynovodov.

Do 31. decembra ■ **Rozkopávka a uzávierka Ulice J. Hajdóczyho** – výstavba mestskej kanalizácie.

Do 12. decembra ■ **Rozkopávka miestnej komunikácie na uliciach Malá, Š. Baniča a Jesenského** – rekonštrukcia plynovodov.

Do 31. augusta 2009 ■ **Uzávierka Cukrovej ulice od križovatky s ulicou Pri kalvárii po Trnávku a od Trnávky po Trstínsku ulicu** – novostavba – Komunikačné prepojenie ulíc Trstínska – Cukrová. Investor stavby: Mesto Trnava, odbor investičnej výstavby, zodpovedný pracovník Ján Kabaňa.

Konferencia poskytovateľov sociálnych služieb

■ **9.00 h Sociálna pomoc TTSK rodinám s deťmi**, Ing. B. Flamíková, riaditeľka soc. odboru, TTSK

■ **9.05 h Sociálna pomoc mesta Trnava rodinám s deťmi**, Mgr. B. Slováková, soc. odbor MsÚ

■ **9.20 h Pomoc deťom a žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia v oblasti vzdelávania**, Mgr. R. Maková, vedúca odboru vzdelávania, športu a kultúry MsÚ

■ **10.05 h Možnosti poskytovania sociálneho poradenstva n. o. Lampášik** Doc. PhDr. J. Levická, PhD., men. prof., Lampášik, n. o.

■ **10.25 h Sociálna práca s detským pacientom**, Mgr. Z. Macháľková, sociálna sestra FN Trnava

■ **10.40 h Školská práca – prepojenie medzi školou a rodinou**, Mgr. B. Ciuttiová, ZŠ A. Merici

■ **11.05 h Potrebuje usporiadaná rodina poradenstvo?** Ing. S. Trnovec, CSc., Klub mnohohodetných rodín Bratislava

■ **11.35 h Starostlivosť o dieťa denným rodičom, alternatíva ku škôlke**, RNDr. V. Drotovanová, Denná mamka, n. o. Bratislava,

■ **12.25 h Azylový dom Tamara a Materské centrum**, A. Tóthová, Záujmové združenie RODINA

■ **12.40 h Ambulantné krízové centrum** PaedDr. Ľubica Hornáčková, Otvorené srdce OZ

■ **12.55 h Voľnočasové aktivity** Mgr. A. Havlík, Kalokagatia – CVČ

■ **13.10 h Nádej pre rodinu** Mgr. D. Pukancová, koordinátorka PRIDE, Úsmev ako dar, Bratislava

Kultúrno-spoločenské podujatia v novembri

■ **SPOMIENKA NA ZOSNULÝCH**
2. novembra o 15.30 h na cintoríne na Kamennej ceste

Rímsko-katolícky farský úrad sv. Mikuláša v Trnave a Mesto Trnava pozývajú všetkých Trnavčanov na Spomienku na zosnulých, v rámci ktorej sa uskutoční sv. omša, a po nej sviečkový sprievod a položenie kvetov k Dominantnému krížu na cintoríne na Kamennej ceste

■ **19. novembra o 15.00 h v Štúdiu Divadla Jána Palárika v Trnave**
ANDREJ ŽARNOV – Zborník o diele univerzitného profesora MUDr. Františka Šubika
Prezentácia knihy pri príležitosti 105. výročia narodenia Andreja Žarnova

■ **KLUB PRIATEĽOV TRNAVY – výročná členská schôdza**
24. novembra o 16.00 h v rokovacej sále mestského zastupiteľstva na radnici, Hlavná ulica 1

■ **27. novembra o 17.00 h v západnom krídle trnavskej radnice**
VČERA, DNES A...
Ako som premohol tasmánskeho vakovíka
prezentácia novej knihy publicistu a hudobníka Mariána Mrvu

■ **27. novembra o 18.00 h v Evanjelickom kostole**
VYSPIEVAME PRE VÁS SEN
Slávnostný charitatívny koncert pri príležitosti 10. výročia vzniku Spoločnosti na pomoc osobám s autizmom v Trnave. Výťažok z koncertu bude použitý na budovanie centra 8. SVETA-DIEL pre dospelých autistov v obci Borová Účinkujú: Soňa Valentová, Bibiana Ondrejková, Martin Malachovský, Katka Hasprová, Janka Daňová, Dominika Mirgová, Mirka Partlová, Tomáš Bezdeda, Katka Brychtová, Janko Slezák, Michal Chrenko, Miroslav Mirga
Vstupenky: Unicef na Hlavnej 17 v Trnave, TINS (pod mestskou vežou), 0908 111 146

■ **29. novembra o 19.00 h v Divadle Jána Palárika**
EUROFOLKLÓR
Ľudové piesne krajín Európskej únie – 1. časť
Koncert najkrajších ľudových piesní Európy v úprave dirigenta zboru Pavla Procházku so speváckymi sólamí, sprievodom komorného ľudového orchestra, fujary, gájd, tamburíny, kastaniet...
Účinkujú: miešaný spevácky zbor TECHNIK AKADEMIK s ľudovým komorným orchestrom

TRNAVSKÁ NOVÉNA '08 – ARCIDIECÉZNA PŮŤ

300. výročie slzenia obrazu Trnavskej Panny Márie

SVÄTÝ PAVOL Pre mňa žiť je Kristus. (Flp 1,21)

Témy kázni a kazatelia:

- **13. novembra, štvrtok, 18.00 h z TARZU – JÁN BUČÍK**, dekan v Seredi
Suchovský spevácky zbor Suchá nad Parnou, diriguje Ing. Alena Baranovičová
- **14. novembra, piatok, 18.00 h DAMAŠK – JOZEF GÁBRIŠ**, dekan v Novom Meste nad Váhom
Cantica sacra Tyrnaviae Trnava, diriguje Mgr. Peter Reiffers
- **15. novembra, sobota, 18.00 h IZRAEL – ANDREJ ŠOTNÍK**, dekan v Šali
Cirkevný spevokol Glória Zohor, diriguje Magda Valovičová
- **16. novembra, nedeľa, 18.00 h ZÁKONY CIRKVI – VLADIMÍR ORAVSKÝ**, dekan v Hurbanove
Cirkevný spevokol Jána Pavla II. Vajnory, diriguje PhDr. Ondrej Demo
- **17. novembra, pondelok, 18.00 h v EURÓPE – LADISLAV JÁN SZAKÁL**, dekan v Galante
Robotnícky spevokol Bradlan Trnava, diriguje Hanka Borbélyová
- **18. novembra, utorok v EFEZE – JURAJ RYBANSKÝ**, dekan v Malženiach
Cirkevný spevokol Laudamus Te Trnava – Kopánka, diriguje Mgr. Viliam Kolarovič
- **19. novembra, streda, 18.00 h VÁZEŇ – RÓBERT KISS**, dekan v Dunajskej Stredě
Farský chrámový zbor Panny Márie Nanebovzatej Vrábľa, diriguje Jozef Vrábľa
- **20. novembra, štvrtok, 18.00 h LISTY – RUDOLF HUDEK**, dekan v Komárne
Komorný zbor Cirkevného konzervatória Bratislava, diriguje Milan Masiarik
17.15 h G. P. Pergolesi: Oratórium Stabat Mater
- **21. novembra, piatok, 18.00 h OSLÁVENIE – LUDOVÍT MALÝ**, dekan v Krakovanoch
Rímskokatolícky cirkevný hudobný spolok sv. Mikuláša v Trnave, diriguje Ladislav Vymazal

Sv. omše počas Novény, každý deň: 6.30; 8.00; 10.00; 16.00; 18.00

Sv. omše v sobotu: 15. 11. '08: 6.30; 8.00; 10.00; 11.30 v maďarskej reči; 16.00; 18.00;
20.00 poklona; 21.30 program mládeže; 24.00 sv. omša, po nej pokračovanie programu

Sv. omše v nedeľu: 16. 11. '08: 7.30; 9.30 s procesiou s obrazom; 16.00 a 18.00

Modlitba sv. ruženca: 14.45 Božie milosrdenstvo; 15.00 Večeradlo, 17.00 ruženec

V sobotu 15. 11. '08 o 17.00 Akatist; vo štvrtok 20. 11. '08 o 17.00 Stabat Mater

Rímskokatolícky farský úrad v Trnave a občianske združenie Trnavské dominanty
pozývajú na

SLÁVNOSŤ POSVÄTENIA A OPÄTOVNÉHO VYZDVIHNUTIA ZVONOV DÓMU SV. MIKULÁŠA

6. novembra 2008

9.00 h Dovezienie zvonov do Trnavy

14.30 h Slávnosť posvätenia zvonov – vystúpenie speváckeho zboru Bradlan, genéza opravy zvonov, obrad posvätenia zvonov, fanfáry a zdvíhanie zvonov do veže.

16.00 h Sv. Omša

hudobný sprievod: Rímskokatolícky cirkevný hudobný spolok sv. Mikuláša

Počas obradu posvätenia zvonov až do 18.00 h si môžu návštevníci vyzdvihnúť pamätne pohľadnice s príležitostnou pečiatkou v podbráni farského úradu.

S podporou Nadácie Trnava Trnavčanom

Building na Rybníkovej vás pozýva

■ **4. novembra o 19.30 h B's Cinema – NA KONCI VŠETKÝCH VOJEN** (GB, USA, Thajsko), réžia: David L. Cunningham, hrajú: Robert Carlyle, Kiefer Sutherland... Príbeh spojenec-
kých vojakov, ktorí musia čeliť brutálnemu
zaobchádzaniu v japonskom zajatí. Projekcia
s diskusiou. Vstup voľný.

■ **11. novembra o 19.30 h AfterTee** – vý-
borný jazzik a funky groove v podaní: Stano
Počaji – guit, Peter Preložník – keyb, Michal

Šimko – bass, Oldo Petráš – drums

■ **18. novembra o 19.30 h Coffee House**
– **LitCit**, autorské „čítačky“ a besedy o litera-
túre pri výbornej káve z celého sveta.

■ **25. novembra o 19.30 h November 89**
po 19-tich rokoch, MUDr. Peter Tatár, CSc.
Lekár, ochranár, zakladateľ VPN, poslanec
presadzujúci v parlamente reformy a pocti-
vosť v politike. Prednáška s diskusiou. Vstup
voľný.

Kalokagatia – Centrum voľného času

■ VOLNÉ MIESTA V KRÚŽKOH

Ešte stále je možnosť sa prihlásiť do
týchto krúžkov: Stolný tenis, Strelba zo
vzduchovej pušky, Počítače a Šach

■ INTERNET PRE VEREJNOSŤ

Každý štvrtok od 13.00 do 16.00 h

■ TURISTICKÝM CHODNÍKOM

S KALOKAGATIOU...

V sobotu 8. novembra, trasa: Trnava, Cerová
– Lieskové, Rozbehy, Veterný park, Cerová,
zručanina Korlátka, Cerová – Lieskové,
Trnava. Zraz je o 8.25 h na železničnej stanici

■ POČÍTAČOVÉ KURZY PRE SENIOROV

MS Windows, MS Word, MS Excel, internet.

Kurz A – základy, kurz B – pokročilí

■ 12. novembra o 9.30 h

ARANŽOVANIE A TVORBA DEKORÁCIÍ

Seminár pre učiteľov II. stupňa ZŠ. zameraný
na advent a Vianoce. Účasť nahláste do 10.
novembra na t. č. 32 36 697

■ 13. novembra o 10.00 h

DEŇ ŠTUDENTSTVA

Súťaž študentov stredných škôl
v streetballe a v pretláčaní rúk pri
príležitosti Dňa študentov

■ MALOVANÝ SEN VIANOČ

Výtvarná súťaž žiakov prvých ročníkov ZŠ
v Trnave, uzávierka je 1. decembra

■ 20. novembra o 9.00 h

TVORBA NEPOZNANÝCH DETÍ

I. ročník prehliadky tvorivosti
žiakov a klientov špeciálnych škôl
a handicapovaných detí

■ 26. novembra o 9.30 h v Kine Hviezda

Hľadáme novú SUPER STAR

Okresná súťaž v speve populárnej piesne
pre žiakov základných škôl a študentov
stredných škôl. Uzávierka prihlášok je 21.
novembra

■ 29. novembra o 14.00 h

FAREBNÁ SOBOTA – MOZAIKOVÁ ŠKATULA

Tradičné podujatie – chvíle pohody pri
ručnej výrobe maľovaných podnosov

■ 4. decembra o 10.00 h

PIESEŇ O MIKULÁŠOVI A PIESEŇ O VIANOCIACH

Okresná súťaž v speve piesne pre deti 1.
– 4. ročníkov ZŠ, uzávierka prihlášok je 28.
novembra

kalokagatia@post.sk, tel. 3236697

VEČER S TIRNAVIU

koncerty Miešaného speváckeho zboru Tirnavia pri príležitosti 20. výročia
jeho založenia

■ 15. novembra o 19.00 h v Divadle Jána Palárika

■ 23. novembra o 19.00 – Marianum

AR T OWN 2008 II. časť

Trilógia výstav a koncertov v mestskej veži

11. novembra o 19.00 h v mestskej veži
otvorenie výstavy

Viktor Frešo: „Nemám rád jazz, ale mám rád TRADITIONAL CLUB“
 Viktor Frešo & Fedor Frešo a Traditional Club Bratislava

Galéria Jána Koniarka

STREDOEURÓPSKY FESTIVAL UMENÍ TRNAVA 2008

3. novembra – 14. decembra

Galéria Jána Koniarka v Trnave (v pôsobnosti Trnavského samosprávneho kraja) ako hlavný organizátor v spolupráci s inými subjektmi pripravila pilotný medzinárodný projekt pod názvom Stredoeurópsky festival umení. Hlavnou ideou festivalu je priniesť intermediálnu komunikáciu a konfrontáciu súčasného umenia predovšetkým z Poľska, Česka, Rakúska, Maďarska a Slovenska (najmä výtvarné umenie, kinematografiu, hudba). Cieľom podujatia je zároveň predstaviť slovenskej verejnosti a návštevníkom Trnavy aktuálnu kultúru susedných a blízkych krajín zo stredoeurópskeho kultúrneho priestoru, lebo v súčasnej ponuke kultúrneho spektra je ich zastúpenie minimálne.

■ **3. novembra o 19.00 h v Synagóge**
HDV trio (Rakúsko) – koncert

■ **6. novembra o 18.00 h v Kopplovej vile**
vernisáž výstavy

PODIVNÁ FIGÚRA: médium maľby a fotografie v podaní súčasných autorov stredoeurópskeho priestoru (ČR, HU, AUT, PL, SVK). Spoločným menovateľom budú figuratívne motívy

■ **6. novembra o 19.00 h v Synagóge**
vernisáž výstavy

VIDEOREFLEXIE: medzinárodná výstava, prezentujúca videotvorbu deviatich autorov strednej Európy, vrátane Ruska. Zameraná na kultúrne politické a sociálne pozadie nášho regiónu

■ **19. novembra v kine Hviezda**
VEČER POĽSKÉHO FILMU

18.15 h S využitím (Z odzysku) / dráma,
 režia: S. Fabicky, 2006

■ **20.00 Divoký jazdec** (Chłopiec na galopujúcom koniu) / dráma, režia: A. Guzinski, 2006

■ **20. novembra v kine Hviezda**
VEČER RAKÚSKEHO FILMU

18.00 h Import/Export / režia: U. Seidl, 2007

20.30 h Grbavica / dráma, režia: Jasmila Žbanić, 2005

21. novembra v Kopplovej vile

18.00 h KRÁTKE EXPERIMENTÁLNE FILMY (Hu)

19.00 h NÁDOR QUARTET (Hu) – koncert

■ **23. novembra v Synagóge**

19.00 h VEČER S FUJAROU (Sk)
 kolektív špičkových slovenských ľudových umelcov prezentuje tradičné nástroje

■ **26. novembra v kine Hviezda**
VEČER ČESKÉHO FILMU

18.00 h Ztracená dovolená / dokument,
 ČR, režia: L. Králová, 2006

19.45 h Malostranské humoresky / poviedk. film, ČR, režia: Jaromír Polišenský, Jan Pecha, Zdeněk Gavlík, 1995

■ **27. novembra v kine Hviezda**
VEČER MAĎARSKÉHO FILMU

18.00 h Distrikt / animovaný, komédia, Hu,
 režia: Áron Gauder, 2004

19.45 h Hukkle / dráma, Hu, režia: György Pálfi, 2002

■ **28. novembra o 19.00 h v Kopplovej vile**
BÁLINT GYÉMÁNT TRIO (Hu) – koncert

Divadlo Jána Palárika

3. pondelok 19.00 ■ **BOLA RAZ JEDNA DEDINA – ŠTÚDIO**
4. utorok 10.00 ■ **MACO MAŤO HLADÁ HNIEZDO**
19.00 ■ **PLEŠATÁ SPEVÁČKA ŠTÚDIO**
5. streda 10.00 ■ **MACO MAŤO HLADÁ HNIEZDO**
19.00 ■ **VŠETKO O ŽENÁCH**
6. štvrtok 10.00 ■ **FAUST A MARGARÉTA**
6., 7., 8. – **DIVADELNÉ INŠPIRATÍVNE VYSTÚPENIA 2008**
8. sobota 17.00 ■ **PLEŠATÁ SPEVÁČKA – ŠTÚDIO**
9. nedeľa 16.00 ■ **PEKIELKO A ANJELÍNKA**
10. pondelok 19.00 ■ **800 MÍL PO AMAZONKE**
11. utorok 19.00 ■ **MANŽELSKÉ HRY**
12. streda 19.00 ■ **AMERIKA**
13. štvrtok 10.00 ■ **BUDKÁČIK A DUBKÁČIK**
10.00 ■ **OSTROV OBJAVOV**
14. piatok 19.00 ■ **VŠETKO O MUŽOCH**
15. sobota 19.00 ■ **VEČER S TIRNAVIU**
KONCERT

16. nedeľa 16.00 ■ **DANKA A JANKA** Teátro NELINE – ŠTÚDIO
19. streda 19.00 ■ **CYMBELIN**
20. štvrtok 10.00 ■ **800 MÍL PO AMAZONKE**
18.00 **STARŠÍ O PÁR SLOV** Prezentácia knihy poézie B. Vargovej-Kuracinovej – ŠTÚDIO
21. piatok 19.00 ■ **TRUTH STORY**
16.00 ■ **MACO MAŤO HLADÁ HNIEZDO**
23. nedeľa 18.00 ■ **PIESEŇ V TVORBE E. SUCHOŇA a M. SCH. TRNAVSKÉHO**
– ZRKADLOVÁ SIEŇ
24. pondelok 19.00 ■ **VŠETKO O MUŽOCH**
25. utorok 19.00 ■ **BALKÓN**
26. streda 19.00 ■ **CYMBELIN**
27. štvrtok 19.00 ■ **FAUST A MARGARÉTA**
28. piatok 10.00 ■ **INKOGNITO**
29. sobota 19.00 ■ **EUROFOLKLÓR V KRAJINÁCH STREDNEJ EURÓPY**
Koncert speváckeho zboru TECHNIK AKADEMIK
30. nedeľa 16.00 ■ **BUDKÁČIK A DUBKÁČIK**

Západoslovenské múzeum

Hlavná budova, Múzejné námestie

Expozície:

Archeológia, Gotická Trnava, História mesta, Ázijské umenie, Kampanologická expozícia, Oratórium, Ľudová hrnčičina, Ľudový odev západného Slovenska, Príroda Malých Karpát, Krása zašlých čias

■ ŠTEFAN CYRIL PARRÁK – TRNAVSKÝ ZBERATEĽ

nová expozícia

■ SAKRÁLNE PAMIATKY

Reinštalácia expozície

Výstavy:

■ PAVOL BOHUNICKÝ

Autorská výstava trnavského fotografa
vernisaž v piatok 7. novembra o 16.00 h
do 1. 2. 2009

■ TRNAVSKÁ PALETA

Súťažná prehliadka neprofesionálnych výtvarníkov

vernisaž vo štvrtok 6. novembra o 16.30 h
do 19. 1. 2009

■ BONART

Oksana Lukomska, Mykola Byloshytsky, Dave Mc Red
vernisaž 20. novembra o 17.00 h
do 15. 1. 2009

■ TERČE SPOLKU TRNAVSKÝCH OSTROSTRELCOV

do 31. januára 2009

■ TRNAVA VO VÝTVARNOM UMENÍ

Obrazy z umeleckej zbierky ZsM
do 31. decembra

■ MIKULÁŠ SCHNEIDER TRNAVSKÝ UMELEC NÁRODA

do konca roka 2008

■ ZAVIATE ČASOM

Výstava skamenelín z paleontologickej zbierky múzea
do 30. marca 2009

■ ZBIERKOVÝ PREDMET MESIACA

Kláštorné práce zo zbierky Š. C. Parráka

Podujatia:

■ **v sobotu 8. novembra od 11.00 do 16.00 h**
STAROMAJSTROVSTVO A SÚČASNOSŤ

– výtvarný workshop
vedie PhDr. Bohumír Bachratý
spolupráca – Trnavské osvetové stredisko

■ **DOM HUDBY M. SCHNEIDERA TRNAVSKÉHO**

Ul. M. Schneidera Trnavského 5, Trnava

Expozície:

PAMÄTNÁ IZBA MIKULÁŠA SCHNEIDERA TRNAVSKÉHO, DEJINY CIRKEVNÉHO HUDOBNÉHO SPOLKU, DVORANA SLÁVY DOBRA

■ **ETUDY Z DREVA**

Výstava hlavolamov spojená s hrou

prevzatá z Lesníckeho a drevárskeho múzea vo Zvolene
do 31. decembra

■ **MÚZEUM KNIŽNEJ KULTÚRY – OLÁHOV SEMINÁR**

Námestie sv. Mikuláša 10

■ **EX LIBRIS A SUPRALIBRIS**

zo zbierok ZsM v Trnave, do 28. februára 2009

■ **WILLIAM SCHIFFER**

ŽIVOT A DIELO SOCHÁRA A MEDAILÉRA

■ **AJ KEĎ SA VŠETKO MINIE, MY NIE**

Dlhodobá výstava v spolupráci so SSV

Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave

■ **12. novembra o 17.00 h**

Bohuslava Vargová: PONÁŠKY NA RÓMSKE ĽUDOVÉ PIESNE

Prezentácia knižnej novinky za účasti autorky PhDr. Bohuslavy Vargovej-Hábovčíkovej, CSc.

Autorka začala písať ponášky ako vysokoškolská učiteľka na Katedre rómskej kultúry Pedagogickej fakulty Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre. Knižka má tri časti: Romale (Rómovia), Romni (Žena) a Rom (Muž)

Čítareň KJF v Trnave

■ **20. novembra o 18.00 h**

Beáta Vargová-Kuracinová: STARŠÍ O PÁR SLOV

Prezentácia tretej knihy veršov Beáta Vargovej-Kuracinovej

Účinkujú herci divadla DISK

Štúdio Divadla Jána Palárika v Trnave

■ **INFORMAČNÁ GRAMOTNOSŤ PRE SENIOROV**

■ **4. novembra o 8.00 h**

Ako využívať internet a e-mail – II. časť cyklu vzdelávania

■ **25. novembra o 8.00 h**

Predstavujeme portál verejnej správy – III. časť cyklu vzdelávania

Študovňa KJF v Trnave

■ **26. novembra o 17.00 h**

Boris Filan: BRATISLAVSKÉ KRUTOSTI

Prezentácia knižnej novinky Borisa Filana
V knižke ožívajú známe aj menej známe bra-

tislavské figúry i figurky, ktoré v nás vedia vyvolať trpký úsmev, ale nás aj rozosmejú alebo chytia za srdce.

V spolupráci s vydavateľstvom Slovart

Čítareň KJF v Trnave

■ **ANTONIO VIVALDI (1678 – 1741)**

Hudobno-slovné pásmo k 330. výročiu narodenia talianskeho huslistu, skladateľa a pedagóga Zaujímavosť o kolektívnu návštevu tejto netradičnej hudobnej výchovy si môžu dohodnúť termín osobne alebo telefonicky v hudobnom oddelení (tel. 033/55 11 590)

Hudobné oddelenie KJF v Trnave, Ul. M. Schneidera Trnavského 5

■ **SÚŤAŽE PRE DETI**

■ **14. novembra o 15.00 h SPOZNAJ HRAVO SVOJE TELO**

■ **21. novembra o 15.00 h S abecedou do sveta**
■ **28. novembra o 15.00 h Vedomostný miliónár**

Oddelenie pre deti KJF v Trnave

■ **LUPIENKY Z JABLONÍ**

Pisomná literárna súťaž pre deti k 80. výročiu narodenia básnika Milana Rúfusa

Súťažné otázky nájdete v oddelení pre deti a na pobočkách Prednádražie, Vodáreň, Modranka a Tulipán. Súťaž potrvá do konca decembra.

Program kina Hviezda

---

1. – 3. 11. ■ TROPICKÁ BŮRKA

17.30 a 19.30 h

4. 11. ■ FILMOVÝ KLUB

4. – 6. 11. ■ ZAMILOVANÉ ZVIERATÁ

4.11. iba o 16.30 h, 5. a 6. 11. o 17.30 a 19.30 h

7. – 10. 11. ■ TOBRUK

7. – 9. 11. o 17.30 a 19.30 h, 10. 11. iba o 17.00 h

10. 11. o 19.30 h ■ MIROSLAV DONUTIL

– CESTOU NECESTOU; ONE MAN SHOW

11. 11. ■ FILMOVÝ KLUB

12. – 13. 11. ■ PARIŽ, MILUJEM ŤA

17.30 a 19.30 h

14. – 17. 11. ■ BOBULE, 17.30 a 19.30 h

18. 11. ■ FILMOVÝ KLUB

STREDOEURÓPSKY FESTIVAL UMENIA

19. 11. ■ VEČER POĽSKÉHO FILMU

18.00 h ■ SVYUŽITÍM

20.00 h ■ DIVOKÝ JAZDEC

20. 11. ■ VEČER RAKÚSKEHO FILMU

18.00 h ■ IMPORT/EXPORT

20.30 h ■ GRABAVICA

26. 11. ■ VEČER ČESKÉHO FILMU

18.00 h ■ ZTRACENÁ DOVOLENÁ

19.45 h ■ MALOSTANSKÉ HUMORESKEY

27. 11. ■ VEČER MAĎARSKÉHO FILMU

18.00 h ■ DISTRIKT

19.45 h ■ HUKKLE

21. – 23. 11. ■ BATHORY

17.30 a 20.00 h

24. 11. ■ PRIPOMENUTIE VÝROČIA 17. NOVEMBRA

25. 11. ■ FILMOVÝ KLUB

28. – 30.11. ■ NÁŠ VODCA

17.30 a 19.30 h

DETSKÉ PREDSTAVENIA

Začiatok predstavenia o 15.30 h., v nedeľu aj o 13.30 h

1. – 2. 11. ■ ČAROVNÝ KOLOTOČ

8. – 9. 11. ■ MALÝ INDIÁN – 2

15. – 16. 11. ■ WINX CLUB: VÝPRAVA DO STRATENÉHO KRÁĽOVSTVA

22. – 23. 11. ■ ASTERIX A OLYMPIJSKÉ HRY

29. – 30. 11. ■ PINOCCHIO

FILMOVÝ KLUB – NAKO TRNAVA

www.naoko.sk

4. 11. o 18.00 h ■ SLÁVNOSŤ V BOTANICKEJ ZÁHRADE, réžia: Elo Havetta – Poklady slovenského filmu

4. 11. o 20.00 h ■ KABINET DR. CALIGARIHO, réžia: Robert Wiene – Projekt 100 – 2008

11. 11. o 18.00 h ■ LALIE POLNÉ, réžia: Elo Havetta – Poklady slovenského filmu

11. 11. o 20.00 h ■ ZABRISKIE POINT, réžia: Michelangelo Antonioni – Projekt 100 – 2008

18. 11. o 18.00 h ■ KRISTOVE ROKY, réžia: Juraj Jakubisko – Poklady slovenského filmu

18. 11. o 20.00 h ■ TY, KTORÝ ŽIJEŠ (Du levande), réžia: Roy Andersson – Projekt 100 – 2008

25. 11. o 18.00 h ■ VTÁČKOVIA, SIROTY A BLÁZNI, réžia: Juraj Jakubisko – Poklady slovenského filmu

25. 11. o 20.00 h ■ SVÄTÁ HORA (La montaña sagrada / The Holy Mountain), réžia: Alejandro Jodorowsky – Projekt 100 – 2008

Divadelné štúdio DISK

27. novembra o 20.00 h ■ PADESÁTKA (tragédia dell' arte)

Autori: Janček, Vicen a kol. DISK, Režisér: Dušan Vicen

Stručný popis: Inscenácia nás prostredníctvom bizarných scén zoznamuje s charaktermi a správaním sa rôznych mužov a ženy rozladených z každodennosti, ktorí sa pokúšajú o vlastnú očistu, nájdenie sebavedomia a stratenej dôstojnosti. Jednotlivé postavy odhaľujú dlho utajované, zámerne potlačované, no v hĺbke duše zahniezdené doposiaľ neuskutočnené túžby, želania a traumy z detstva i mladosti, ktoré kvária každého človeka, ak sa s nimi nedokázal dobrovoľne a vedome vyrovnáť.

Predaj vstupeniiek: TINS v mestskej veži

DIV 2008

DIVADELNÉ INŠPIRATÍVNE VYSTÚPENIA

FESTIVAL RÔZNYCH FORIEM PROFESIONÁLNEHO A AMATÉRSKEHO DIVADLA

6. – 8. NOVEMBRA V DIVADLE JÁNA PALÁRIKA

6. NOVEMBRA – ŠTVRTOK

17.30 ☛ **DIVADLO PÔTOŇ**, Levice
Shakespeare, Ditte, Jurčová:
SHAKE SHAKESPEARE MACBETH
réžia: Iveta Jurčová
štúdio DJP

20.00 ☛ **ŠTÚDIO TANCA**, Banská Bystrica
BLÍZKOSŤ VZDIALENÝCH
námet a choreografia: Zuzana Hájková
veľká sála DJP

22.00 ☛ **IMPROVIZAČNÁ SKUPINA 3T**,
Žilina
VEČER DIVADELNEJ IMPROVIZÁCIE
Juraj „Šoka“ Tabaček, Lukáš „Pucho“
Puchovský a Stano Staško
štúdio DJP

7. NOVEMBRA – PIATOK

9.30 ☛ **ZUŠ J. KRESÁNKA**, Bratislava
ČERVENÁ ČIAPOČKA A VLK
pôvodný slovenský muzikál
libreto a texty piesní: Andrea Tiseková
hudba: Matej Vaník
choreografia: Jaroslav Moravčík
veľká sála DJP

15.00 ☛ **DIVADLO ASTORKA KORZO '90**
Ladislav Smoček: **ČUDNÉ POPOLUDNIE**
DOKTORA ZVONKA BURKEHO
réžia: Boris Farkaš
veľká sála DJP

18.00 ☛ **DIVADELNÝ ÚSTAV** – Bratislava
Arthur Schnitzler: **PÄT CHODOV PRE DVOCH**
réžia: Anna Grusková
štúdio DJP

20.00 ☛
DISK a S.T.O.K.A.
Blaho Uhlár
a kolektív DISK:
PLAZENIE

réžia: Blaho Uhlár
Štúdio DISK,
KD Kopánka

22.00 ☛ **DIVADLO GUNAGU**, Bratislava
Viliam Klimáček: **INDA HOUSE**
réžia: Karol Vosátko
veľká sála DJP

8. NOVEMBRA – SOBOTA

10.00 ☛ **DIVADLO LUDUS**, Bratislava
Jozef Mokoš: **HASPRČKO A MRCÚLIK**
réžia: Peter Kuba
veľká sála DJP

13.30 ☛ **DIVADLO LUDUS**, Bratislava
Martin Hudec, Kamil Kollárik,
Peter Kuba & kol.: **OBJAV ROKA**
réžia: Kamil Kollárik
veľká sála DJP

17.00 ☛ **DIVADLO JÁNA PALÁRIKA**, Trnava
Eugene Ionesco: **PLEŠATÁ SPEVÁČKA**
réžia: Viktor Kollár
štúdio

20.30 ☛ **PREŠPORSKÉ DIVADLO**,
Bratislava
Ivan Blahút: **POKUŠENIE**
réžia: Ivan Blahút
veľká sála DJP

DIV'08

MESTO TRNAVA A VINCECH

Trnavský spolok priateľov vína

DEŇ VÍNNYCH PIVNÍC

VI. ročník v Trnave
8. novembra 2008

13.00 – 21.00

1. Pivnica Radničný dvor, Hlavná 1
2. Pivnica Radničnej vinárne AIDA, Hlavná 1
3. Pivnica Berhaus Budvarka, Hlavná 2
4. Vináreň Dobrý pocit, Hlavná 5
5. Pivnica Zanzibar, Hlavná 11
6. Pivnica herne Mirage, Hlavná 15
7. Pivnica Premiére Pub, Hlavná 29
8. Pivnica Spolku sv. Vojtecha, Radlinského 5
9. Pivnica Fortuna, Františkánska 34
10. Pivnica reštaurácie U hladného býka, Štefanikova 5
11. Pivnica U zbrojnoša, Štefánikova 19
12. Pivnica U meštana, Hviezdoslavova 12
13. Pivnica U mnícha, Pekárska 14
14. Pivnica Flamengo, Jerichova 12
15. Pivnica Trnavská banka vín, Jeruzalemská 22
16. Pivnica Pizzerie Evita, Jeruzalemská 40
17. Pivnica U rytiera, Jeruzalemská 45
18. Pivnica, Kapitulská 6
19. Pivnica Hotela Dream, Kapitulská 12
20. Pivnice Hotela Phoenix, Kapitulská 16
21. Rodinná pivnica Miroslava Mauera, Kapitulská 26
22. Staromestská pivnica Čierna hora, Kapitulská 27
23. Pivnica pivárne Čajka, Halenárska 6
24. Pivnica Havana cocktail bar, Halenárska 10
25. Pivnica Západoslovenského múzea, Múzejné námestie 3

Novinky z radnice nájdete aj na www.trnava.sk

NOVINKY Z RADNICE – informačný mesačník mesta Trnava. IČO: 00313114. Šéfredaktor: Ing. Pavol TOMAŠOVIČ, tlačový tajomník. Redaktorka: Elena Ursinyová. Grafická úprava: Andrej Grossmann. Redakcia: Radnica, Hlavná 1, 917 71 Trnava. Číslo telefónu: 033/32 36 348. E-mail: pavol.tomasovic@trnava.sk, elena.ursinyova@trnava.sk. Registračné číslo: A 2003/17145. Náklad 5 000 ks. Redakcia nevyžadované rukopisy a fotografie nevracia. Tlač: B-print, Dedinská 28 Trnava.